

Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

część strategiczna

Spis treści

Wstęp.....	3
I Wprowadzenie	5
1. Przedmiot i podmiot strategii	6
2. Definicja obszaru wsparcia - Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego	7
3. Podstawa prawna	9
4. Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki w ujęciu regionalnym	10
5. Metodyka opracowania	12
6. Wyniki ewaluacji ex post.....	13
II Podsumowanie diagnozy strategicznej – synteza	17
1. Portret Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego – ujęcie ogólne	17
2. Synteza diagnozy obszaru realizacji w poszczególnych sferach.....	18
2.1 Sfera społeczna.....	18
2.2 Sfera gospodarcza	22
2.3 Sfera przestrzenna.....	25
3. Analiza otoczenia społeczno-gospodarczego.....	30
3.1 Uwarunkowania ogólne	30
3.2 Otoczenie społeczne.....	33
3.3 Otoczenie gospodarcze	34
3.4 Uwarunkowania w skali globalnej	36
3.5 Uwarunkowania regionalne	37
4 Analiza SWOT	39
III Poziom strategiczny. Założenia rozwojowe Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030	51
1. Misja Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego	51
2. Wizja rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego	52
3. Cele strategiczne Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego	53
4. Kierunki działań Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego	56
5. Wymiar terytorialny wsparcia.....	62
V System realizacji, spójność dokumentu, wymiar partycypacyjny.....	65
1. Założenia wdrożeniowe.....	65
2. Monitoring i ewaluacja.....	66
3. Komplementarność opracowania.....	69
4. Przebieg i wyniki konsultacji społecznych.....	72
5. Ewaluacja ex-ante	74
Wykaz załączników do dokumentu	78

Wstęp

Przedmiotowa **Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030** jest **odповідzią** samorządów skupionych w Stowarzyszeniu Kędzierzyńsko-Strzelecki Subregionalny Obszar Funkcjonalny (zwanym również Stowarzyszeniem KSSOF) **na wyzwania związane z koniecznością tworzenia korzystnych warunków do trwałego wzrostu społeczno-gospodarczego w subregionie i jego obszarze funkcjonalnym, jak również dostosowania KSSOF do wymogów jakie niesie za sobą nowa perspektywa finansowa budżetu UE na lata 2021-2027.**

Mając na uwadze wyzwania rozwojowe w horyzoncie roku 2030, **zdecydowano o sformułowaniu przedmiotowej strategii z punktu widzenia kompleksowo rozumianego rozwoju KSSOF, wykraczającego poza terytorialny instrument Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.**

Z punktu widzenia logiki planistycznej, Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030 (dalej zwana również *Strategią* lub *Strategią KSSOF*) jest dokumentem spełniającym wszystkie warunki dla strategii ponadlokalnej. Treść opracowania z punktu widzenia rozwoju regionalnego jest ściśle skorelowana z zawartością Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego „Opolskie 2030” oraz Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego [aktualizacja 2019]. Zakłada realizację założeń o charakterze subregionalnym obejmując kompleksowo zagadnienia i problemy mające wpływ na rozwój rdzenia subregionu i jego obszaru funkcjonalnego. Tym samym przygotowana część postulatywna wyodrębnia działania w sensie tematycznym i obszarowym, koncentrując się na wyzwaniach, które integrują samorządy tworzące KSSOF w wymiarze terytorialnym oraz funkcjonalnym.

Dokumentem komplementarnym do strategii ponadlokalnej będzie Strategia IIT, która przyjmie charakter wykonawczy dla założeń zawartych w przedmiotowej strategii.

Biorąc pod uwagę powyższe założenia, dokument w sensie planistycznym koncentruje się na poziomie strategicznym, formułuje wizję i misję KSSOF w perspektywie wieloletniej, wskazuje na kluczowe wyzwania strategiczne, a następnie, w ramach koncepcji strategicznej, wyznacza priorytetowe obszary współpracy, misję oraz wizję rozwoju. Z punktu widzenia projektowanej interwencji, **rdzeń opracowania stanowią skwantyfikowane cele strategiczne oraz kierunki działań skupione wokół głównych obszarów problemowych.**

W *Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* wskazano szereg działań koniecznych, aby cały obszar funkcjonalny stał się nie tylko nowoczesnym obszarem o znaczeniu wojewódzkim, ale aby konkurował z innymi obszarami w Polsce i za granicą o miejsca pracy, turystów, a także przyciągał nowych mieszkańców.

Przedmiotowa strategia bazuje na wnioskach i rekomendacjach zawartych w opracowanych przez Stowarzyszenie KSSOF dokumentach, w szczególności na: *Raporcie z realizacji Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do roku 2020* oraz *Diagnozie sytuacji społeczno-gospodarczej KSSOF*, będącej częścią opracowania dla perspektywy do roku 2030.

I Wprowadzenie

Rozdział zawiera całość informacji technicznych i wprowadzających do zasadniczej części dokumentu skupiającej się na wnioskach diagnostycznych i badawczych, opisie interwencji z poziomu strategicznego oraz założeniach wdrożeniowych.

Dokument został podzielony na cztery zasadnicze rozdziały:

- I. Wprowadzenie.
- II. Podsumowanie diagnozy strategicznej – synteza.
- III. Poziom strategiczny. Założenia rozwojowe Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030.
- IV. System realizacji, spójność dokumentu, wymiar partycypacyjny.

W ujęciu merytorycznym dokument odnosi się do zagadnień i problematyki oddziałującej na cały obszar Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego, a co za tym idzie uwzględnia realizację przedsięwzięć zintegrowanych oraz uzupełniających i komplementarnych, które za pomocą efektu skali dopełniają kierunki interwencji w zakresie inwestycyjnym i społecznym.

W rozdziale I. przedstawione są ogólne informacje dotyczące opracowywania dokumentu oraz opisywanego obszaru.

Kolejny rozdział przedstawia bardziej szczegółowe informacje na temat obszaru wsparcia, jakim jest Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki, a także najistotniejsze wnioski płynące z przeprowadzonej diagnozy, w podziale na trzy sfery (społeczną, gospodarczą, przestrzenną), dla których w dalszej części zaproponowano kierunki działań. Zaproponowane cele i kierunki działań są odpowiedzią na problemy występujące na obszarze KSSOF, a także odnoszą się do wewnętrznych potencjałów rozwojowych opisywanego obszaru funkcjonalnego.

W rozdziale III. przedstawiono misję i wizję rozwoju, a także cele strategiczne oraz kierunki działań. Rozdział dotyczący poziomu strategicznego stanowi kontynuację dla wcześniej funkcjonującej *Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do roku 2020*.

Cele strategiczne zostały przedstawione w podziale na trzy wymiary: społeczny, gospodarczy i przestrzenny.

W ramach każdego z przedstawionych wymiarów wskazano po dwa cele strategiczne:

Wymiar społeczny	
Cel strategiczny 1.	Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF

Cel strategiczny 2.	Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców
Wymiar gospodarczy	
Cel strategiczny 3	Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego
Cel strategiczny 4.	Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby
Wymiar przestrzenny	
Cel strategiczny 5	Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców
Cel strategiczny 6.	Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF

Rozdział IV. stanowi równie istotną część strategii co pozostałe rozdziały, jest obowiązkowym elementem strategii rozwoju ponadlokalnego. Zawiera ogólne informacje na temat systemu wdrażania, który umożliwia realizację zapisanych we wcześniejszych rozdziałach, planów strategicznych i operacyjnych. Zawarto tam również informacje dotyczące monitoringu i ewaluacji strategii (z wyodrębnieniem osobnego podrozdziału dotyczącego ewaluacji ex-ante), przebiegu i wyników konsultacji społecznych oraz komplementarności opracowania.

Integralną część niniejszego dokumentu stanowią załączniki: *Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej* oraz *Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej*.

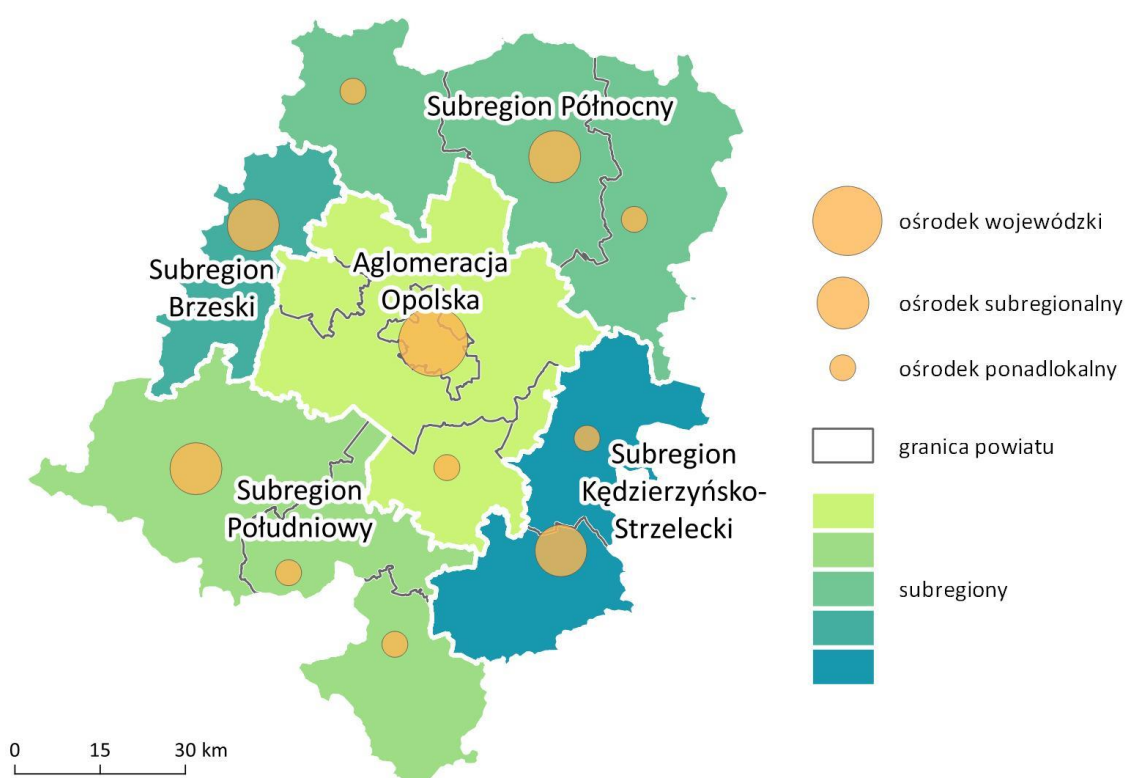
1. Przedmiot i podmiot strategii

Podmiotem Strategii jest Stowarzyszenie Kędzierzyńsko-Strzeleckiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego, a w konsekwencji członkowie w nim skupieni. Stowarzyszenie działa od 2016 r., w jego skład weszło 13 jednostek. Od marca 2021 r. Stowarzyszenie tworzy 14 jednostek – 12 gmin i 2 powiaty, co ma związek ze wstąpieniem do stowarzyszenia Gminy Kolonowskie.

Przedmiotem strategii jest stworzenie kompleksowego, spójnego, zdefiniowanego obszarowo, planistycznego opracowania strategiczno-operacyjnego określającego potrzeby samorządów skupionych w KSSOF i ramy dla ich realizacji w perspektywie do roku 2030. Powstała strategia ma na celu promowanie zintegrowanego podejścia do rozwiązywania problemów rozwojowych. Istotnym jest kreowanie wzrostu gospodarczego przy wykorzystaniu obecnych w subregionie potencjałów, tworzenie miejsc pracy i przede wszystkim poprawa jakości życia mieszkańców całego obszaru.

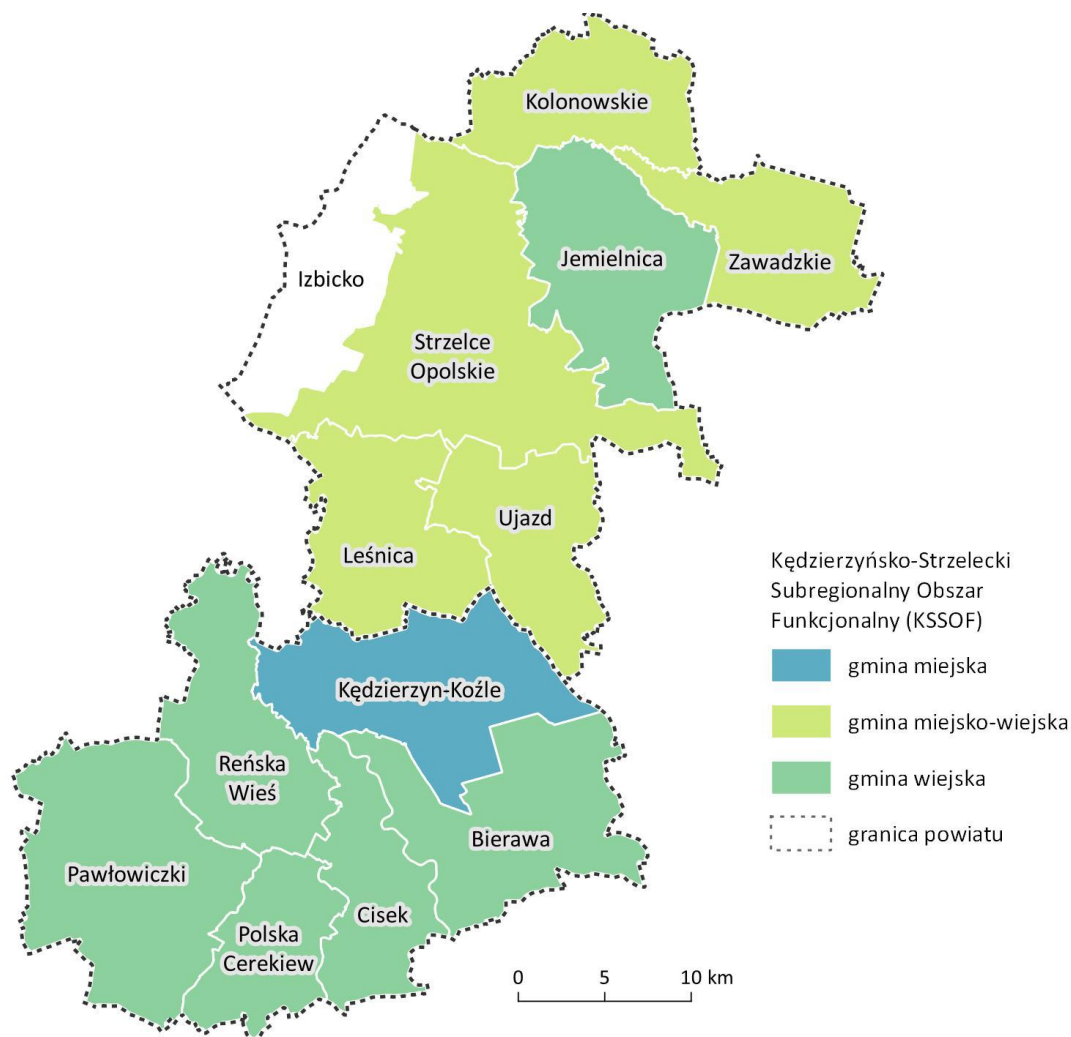
2. Definicja obszaru wsparcia - Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego

Opisywany obszar wsparcia zlokalizowany jest w południowo-wschodniej części województwa opolskiego, jest jednym z pięciu wskazanych na terenie tego województwa subregionów. Znajduje się w tzw. strefie centralnej, na wschód od Aglomeracji Opolskiej, która stanowi główną strukturę rozwojową województwa. Oprócz Aglomeracji Opolskiej, KSSOF sąsiaduje również z Subregionem Południowym i Północnym (w woj. opolskim) oraz z Subregionem Centralnym i Zachodnim (woj. śląskie). W obrębie KSSOF zlokalizowane są miasta: Kędzierzyn-Koźle, uznawane za ośrodek subregionalny oraz Strzelce Opolskie, definiowane jako ośrodek ponadlokalny.

Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki w 2021 r. został powiększony o teren gminy Kolonowskie. Obecnie opisywany subregion obejmuje swoim zasięgiem gminy zlokalizowane na terenie powiatu strzeleckiego – gmina Ujazd, gmina Leśnica, gmina Strzelce Opolskie, gmina Zawadzkie, gmina Jemielnica oraz gmina Kolonowskie oraz wszystkie gminy położone w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim – gmina Kędzierzyn-Koźle, gmina Reńska Wieś, gmina Cisek, gmina Bierawa, gmina Pawłowiczki i gmina Polska Cerkiew. W skład KSSOF nie wchodzi gmina Izbicko. Partnerami Stowarzyszenia są również dwa wspomniane wcześniej powiaty: kędzierzyńsko-kozielski i strzelecki. Obszar KSSOF zajmuje łącznie powierzchnię 1 284 km², co stanowi 13,6% powierzchni województwa

opolskiego. Charakterystyczną cechą tego subregionu jest obecność dwóch centrów wzrostu (miasta Kędzierzyn-Koźle oraz Strzelce Opolskie).

Działanie w ramach Stowarzyszenia, ma na celu przede wszystkim wspieranie i rozwijanie idei samorządu terytorialnego, a także rozwój społeczno-gospodarczy członków KSSOF, realizowany poprzez:

- wspólne planowanie rozwoju - uzgadnianie i rozstrzyganie zagadnień rozwojowych,
- promowanie partnerskiego modelu współpracy jednostek samorządu terytorialnego i innych podmiotów,
- podejmowanie wspólnych inicjatyw gospodarczych i społecznych,
- pozyskiwanie środków finansowych na realizację przedsięwzięć prorozwojowych i wspólną realizację projektów.

3. Podstawa prawna

Stowarzyszenie jako reprezentant Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego przystąpiło do opracowania strategii ponadlokalnej. Zgodnie z przepisami, stowarzyszenie, jak również związek czy porozumienie międzygminne, zawierane jest w celu przygotowania oraz realizacji strategii rozwoju ponadlokalnego (art. 10g. ust. 4). Podstawę prawną niniejszego opracowania stanowi ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378.). Zgodnie z art. 10g. ust. 1. gminy sąsiadujące, powiązane ze sobą funkcjonalnie, mogą opracować strategię rozwoju ponadlokalnego będącą wspólną strategią rozwoju tych gmin w zakresie ich terytorium.

Według ustawy, zgodnie z art. 10g ust. 2 strategia rozwoju ponadlokalnego:

- 1) jest opracowywana z udziałem powiatu, jeżeli w jej opracowywaniu uczestniczą wszystkie gminy z terytorium tego powiatu,
- 2) może być opracowywana z udziałem powiatu, jeżeli przynajmniej jedna gmina, o której mowa w ust. 1, znajduje się na jego terytorium.

Wśród elementów, które powinny znaleźć się w strategii i wskazane są w ustawie, oprócz wniosków z diagnozy przygotowanej na potrzeby strategii, powinny znaleźć się również:

- 1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym,
- 2) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych,
- 3) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia,
- 4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy,
- 5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie,
- 6) obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512, 1571 i 1815 oraz z 2020 r. poz. 1378), wraz z zakresem planowanych działań,
- 7) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań,
- 8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych,
- 9) ramy finansowe i źródła finansowania.

Dodatkowo projekt strategii zostaje uzupełniony o formę graficzną, która zawiera zobrazowane treści dotyczące struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz obszarów strategicznej interwencji (art. 10e. ust. 4).

Projekt strategii rozwoju ponadlokalnego opracowuje organ wykonawczy stowarzyszenia oraz przedkłada go zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia

ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Zarząd województwa, w ciągu 30 dni wydaje opinię, a jej brak uznawany jest równocześnie za akceptację i uznaje się, że strategia rozwoju ponadlokalnego jest spójna ze strategią rozwoju województwa. Strategia rozwoju jest przyjmowana przez organ stanowiący w drodze uchwały. W przypadku KSSOF mówimy o strategii rozwoju ponadlokalnego, ponieważ partnerami są również powiaty, dlatego też strategia rozwoju ponadlokalnego przyjmowana jest przez radę powiatu i radę gminy, i obowiązuje od dnia jej przyjęcia przez ostatnią radę gminy lub powiatu.

4. Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki w ujęciu regionalnym

W strategii rozwoju województwa opolskiego „Opolskie 2030” wyznaczone zostały obszary strategicznej interwencji (OSI), w stronę których będzie kierowane wsparcie. Przez OSI rozumie się obszary, wymagające podjęcia działań, przedsięwzięć i interwencji, które przyczynią się do zniwelowania występujących problemów i negatywnych zjawisk, ale również wykorzystania wewnętrznych potencjałów. Określenie tychże obszarów odgrywa kluczową rolę w planowaniu działań oraz istotne jest z punktu widzenia zachowania spójności między dokumentami strategicznymi na różnym szczeblu, w tym wypadku strategii ponadlokalnej ze strategią województwa.

Obszary strategicznej interwencji w województwie opolskim, w którym znajduje się KSSOF pokrywają się ze strukturami funkcjonalno-przestrzennymi, w ramach których następuje integracja funkcjonalna.

W Strategii *Opolskie 2030*, wskazanych jest 5 OSI:

- 1) OSI Subregion Aglomeracja Opolska,
- 2) OSI Subregion Brzeski,
- 3) OSI Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki,
- 4) OSI Subregion Północny,
- 5) OSI Subregion Południowy.

Oprócz wskazanych subregionów w strategii wojewódzkiej zostały uwzględnione również dwa typy OSI krajowych, mianowicie:

- OSI Miasta średniej wielkości tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
- OSI Obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

Oferowane wsparcie realizowane będzie za pomocą dwóch wskazanych instrumentów:

1. Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) – ten instrument będzie dedykowany subregionom, uznanym jako OSI o znaczeniu regionalnym.
2. Inne Instrumenty Terytorialne (IIT) – instrument przeznaczony dla wszystkich pozostałych terytoriów, z preferencjami dla małych miast oraz grupy gmin wiejskich z problemami rozwojowymi, dla których nie przewidziano dodatkowego wsparcia jak w OSI krajowych.

W KSSOF zlokalizowane są jednostki, które wpisują się w różne typy OSI. Miasto Kędzierzyn Koźle oraz Strzelce Opolskie to ośrodki średniej wielkości tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Oprócz nich do subregionu należą także małe miasta tracące funkcje takie jak: Kolonowskie, Leśnica, Ujazd czy Zawadzkie, a także gminy zagrożone trwałą marginalizacją, mianowicie gm. Cisek i Pawłowiczki.

Wśród celów polityki przestrzennej ukierunkowanych na OSI Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki oraz wyodrębnione w ramach subregionu OSI, znalazły się:

- **Kształtowanie spójnego systemu przyrodniczego:**
 - Rozwój powiązań systemu przyrodniczego.
- **Ochrona i poprawa jakości środowiska oraz walorów krajobrazowych:**
 - Rozwój nowoczesnej gospodarki odpadami,
 - Ochrona cennych obszarów przyrodniczo-krajobrazowych,
 - Ograniczenie emisji hałasu i poprawa klimatu akustycznego (nie dotyczy obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją),
 - Poprawa jakości powietrza.
- **Ochrona wysokiego potencjału rolniczej przestrzeni produkcyjnej:**
 - Ochrona przed presją urbanizacyjną najcenniejszych i najbardziej produktywnych gleb,
 - Przeciwdziałanie erozji gleb.
- **Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich:**
 - Kształtowanie przestrzeni dla różnych form aktywności gospodarczej (dotyczy tylko obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją).
- **Wielofunkcyjny rozwój węzłowych ośrodków rozwoju:**
 - Kształtowanie przestrzeni dla rozwoju funkcji miejskich (nie dotyczy obszarów zagrożonych trwałą marginalizacją).
- **Wzmocnienie funkcji kulturowych:**
 - Ochrona zabytkowych układów urbanistycznych i ruralistycznych,
 - Stanowienie pomników historii,
 - Tworzenie parków kulturowych.
- **Wzmocnienie konkurencyjności zagospodarowania:**
 - Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej,
 - Kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych,
 - Tworzenie warunków dla rozwoju funkcji turystycznych,
 - Zwiększenie dostępności do infrastruktury (społecznej i technicznej),
 - Promowanie kompleksowych rozwiązań rewitalizacyjnych.
- **Wzmocnienie odporności przestrzeni na zagrożenia naturalne:**

- Bieżące utrzymywanie infrastruktury przeciwpowodziowej,
- Prewencyjna ochrona obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i wystąpienia ryzyka powodziowego w planach zagospodarowania przestrzennego,
- Zwiększenie dyspozycyjności zasobów wodnych i odporności na susze.
- **Wzmocnienie potencjału energetycznego:**
 - Proekologiczna modernizacja gospodarki.
- **Wzmocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych:**
 - Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury transportowej (drogowej i kolejowej),
 - Kształtowanie systemów ścieżek i szlaków rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą ,
 - Modernizacja i rozbudowa Odrzańskiej Drogi Wodnej,
 - Tworzenie warunków dla rozwoju transportu publicznego (dotyczy tylko miast średniej wielkości tracące funkcje społeczno-gospodarcze).
- **Zapewnienie mieszkańcom bezpieczeństwa powodziowego**
 - Realizacja działań technicznych związanych ze zbiornikami i ciekami wodnymi.

5. Metodyka opracowania

Poniższa tabela przedstawia metody oraz etapy prac nad opracowaniem dokumentu strategii wraz z opisem i wyjaśnieniem.

Rodzaj czynności	Opis
Ewaluacja ex-post	W strategii przedstawione zostały wnioski z przeprowadzonej ewaluacji ex post dotyczącej projektu Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do roku 2020, dokonanej po zakończeniu interwencji ¹ . Przedstawiono stopień realizacji zaplanowanych w dokumencie zadań, a także wyzwania na przyszłość.
Przeprowadzenie diagnozy	Jednym z etapów powstania strategii była analiza danych wtórnych tzw. zastanych. Analizie poddane zostały dostępne dokumenty diagnostyczne i planistyczne, ogólnodostępne opracowania i ekspertyzy. Analizowano także dostępne zbiory danych statystycznych, które gromadzi Bank Danych Lokalnych GUS. Analiza desk research została przeprowadzona po wyselekcjonowaniu wiarygodnych i rzetelnych informacji, stanowi ona bazę do opracowania wniosków na temat badanego obszaru.
Nabór projektów	W ramach wyodrębnionych poszczególnych obszarów tematycznych, członkowie KSSOF przedstawiali projekty oraz planowane inwestycje do realizacji w latach 2021-2030. Projekty skupione wokół przedsięwzięć zintegrowanych opisane zostały w Strategii IIT – opracowaniu komplementarnym dla strategii ponadlokalnej.

¹ Zmiana nazwy została zatwierdzona poprzez powstanie Stowarzyszenia Kędzierzyńsko-Strzelecki Subregionalny Obszar Funkcjonalny, które powołane zostało przez 13 jednostek - 11 gmin i 2 powiaty województwa opolskiego na zebraniu założycielskim 11 marca 2016 r.

Rodzaj czynności	Opis
Opracowanie części planistycznej	Opracowanie części planistycznej polegało na określeniu celów jakie mają być zrealizowane oraz listy projektów przeznaczonych do realizacji w ramach wyszczególnionych celów, ze wskazaniem wykorzystanego podejścia zintegrowanego.
Opracowanie części wdrożeniowej	Część wdrożeniowa zawiera szczegółowe informacje na temat mechanizmów wdrażania, takich jak system realizacji strategii, monitoring, ewaluacja i aktualizacja. Ponadto określono ramy i źródła finansowania, które ułatwiają ocenę możliwości realizacji strategii i przewidzianych zadań.
Konsultacje społeczne i włączenie partnerów społeczno-gospodarczych	Konsultacje to proces dialogu pomiędzy władzami poszczególnych samorządów a mieszkańcami i innymi interesariuszami. Konsultacje mają na celu poznanie potrzeb, ale także problemów i potencjałów wewnątrz KSSOF. Opinie i propozycje zostały przeanalizowane i wzięte pod uwagę przy opracowaniu dokumentu strategii.
Przeprowadzenie procedury środowiskowej	Projekt strategii rozwoju obowiązkowo podlega strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko (sooś). W przypadku braku zgody na odstąpienie od przeprowadzenia sooś, konieczne jest stworzenia prognozy oddziaływania na środowisko. Można ją określić jako odpowiednik raportu, który zawiera informacje o oddziaływaniu zaplanowanych przedsięwzięć na środowisko. W prognozie, koniecznym jest uwzględnienie analizy strategii pod kątem możliwych oddziaływań i wpływu na środowisko, charakterystykę działań i rozwiązań, ale także analizę i ocenę aktualnego stanu środowiska.
Proces opiniowania	Projekt strategii podlega konsultacjom z podmiotami, które wskazane są w ustawie oraz przede wszystkim podlega zaopiniowaniu przez zarząd województwa.

6. Wyniki ewaluacji ex post

Ewaluacja ex-post prowadzona jest po zakończeniu interwencji. Opracowanie jakim jest *Raport z realizacji Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do roku 2020* stanowi podsumowanie i jest istotne z punktu widzenia opracowania nowego dokumentu jakim jest *Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030*.

Poniżej zaprezentowano cele strategiczne oraz operacyjne, które wyróżnione zostały w ramach *Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do roku 2020*:

Cel strategiczny 1 Tworzenie warunków dla dynamicznego wzrostu gospodarczego w oparciu o dostępność atrakcyjnych terenów inwestycyjnych oraz wydajny układ komunikacyjny:

- Cel operacyjny 1.1 Uzbrojenie terenów inwestycyjnych,
- Cel operacyjny 1.2 Budowa zintegrowanego systemu transportowego.
- Cel operacyjny 1.3 Kompleksowe projekty promocji gospodarczej.
- Cel operacyjny 1.4 Zintegrowany system obsługi inwestora,
- Cel operacyjny 1.5 Promocja gospodarczego wykorzystania rzeki Odry i innych rzek obszaru.

Cel strategiczny 2 Dywersyfikacja struktury gospodarczej Subregionu przy wykorzystaniu unikatowego potencjału zasobów lokalnych – dziedzictwa przyrody i kultury:

- Cel operacyjny 2.1 Góra Św. Anny – Opolskie Centrum Dziedzictwa Kulturowo-Przyrodniczego,
- Cel operacyjny 2.2 Produkt turystyczny – system szlaków rowerowych,
- Cel operacyjny 2.3 Produkt turystyczny – dziedzictwo historii, przyrody, rekreacja,
- Cel operacyjny 2.4 Rozwój gospodarki społecznej,
- Cel operacyjny 2.5 Promocja atrakcyjności turystycznej subregionu w ramach projektów współpracy.

Cel strategiczny 3 Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców poprzez efektywną gospodarkę energetyczną, ochronę gleb, powietrza i środowiska naturalnego:

- Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej,
- Cel operacyjny 3.2 Czyste powietrze,
- Cel operacyjny 3.3 Promocja i zabezpieczenie unikatowych zasobów dziedzictwa przyrodniczego,
- Cel operacyjny 3.4 Rozwój subregionalnego systemu monitoringu jakości środowiska.

Cel strategiczny 4 Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego na obszarze subregionu w odniesieniu do zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych, zapewnienie zintegrowanego systemu zarządzania kryzysowego:

- Cel operacyjny 4.1 Rozwój systemu bezpieczeństwa, ratownictwa i ochrony przeciwpowodziowej,
- Cel operacyjny 4.2 Promocja dużych inwestycji w zakresie bezpieczeństwa powodziowego,
- Cel operacyjny 4.3 Budowa subregionalnego systemu monitoringu, zarządzania i interwencji kryzysowej.

Cel strategiczny 5 Wzmacnianie kapitału społecznego i ludzkiego subregionu na rzecz konkurencyjnej gospodarki na bazie uzupełniających się specjalizacji w ramach zintegrowanego systemu edukacyjnego:

- Cel operacyjny 5.1 Kultura – wyrównywanie szans w dostępie do oferty kulturalnej,
- Cel operacyjny 5.2 Rozwój zaplecza nowoczesnej oświaty dopasowanej do potrzeb rynku pracy,
- Cel operacyjny 5.3 Zintegrowany system dostosowania edukacji do potrzeb rynku pracy,
- Cel operacyjny 5.4 Subregionalny system doradztwa zawodowego we współpracy z sektorem biznesu.

Cel strategiczny 6 Budowa zintegrowanego systemu wyspecjalizowanych usług publicznych w obszarach zabezpieczenia społecznego, opieki senioralnej, ochrony zdrowia:

- Cel operacyjny 6.1 Rozwój subregionalnego systemu opieki zdrowotnej,
- Cel operacyjny 6.2 Profesjonalne usługi społeczne – opieka nad osobami starszymi,
- Cel operacyjny 6.3 Profesjonalne usługi społeczne – opieka nad dziećmi do lat 3,
- Cel operacyjny 6.4 Aktywny senior,
- Cel operacyjny 6.5 Subregionalny system wspierania organizacji pozarządowych i ekonomii społecznej.

W ramach każdego celu wyodrębnione zostały zadania bądź inwestycje przewidziane do realizacji. Łącznie, dla wszystkich celów wyznaczono 354 zadania.

Ogólne informacje o zadaniach do realizacji, zrealizowanych oraz zadań w trakcie realizacji wyznaczonych dla poszczególnych celów, przedstawia poniższa tabela.

	Zadania do realizacji	Zadania zrealizowane	Zadania w trakcie realizacji
Cel 1	23%	38%	38%
Cel 2	44%	33%	23%
Cel 3	32%	39%	29%
Cel 4	32%	20%	48%
Cel 5	44%	24%	32%
Cel 6	43%	31%	26%
Razem	37%	32%	31%

W momencie przeprowadzania ewaluacji, 32% zadań zostało zrealizowanych, a 31% było w trakcie realizacji. Najwięcej zadań zrealizowano w ramach Celu strategicznego 3 Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców poprzez efektywną gospodarkę energetyczną, ochronę gleb, powietrza i środowiska naturalnego (39% zrealizowanych zadań), w szczególności dotyczących celu operacyjnego 3.3 Czyste powietrze. Najmniej natomiast dotyczących celu strategicznego 4 Wzrost poziomu bezpieczeństwa publicznego na obszarze subregionu w odniesieniu do zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych, zapewnienie zintegrowanego systemu zarządzania kryzysowego (20% zadań).

Wyniki wywiadów, przeprowadzonych na potrzeby ewaluacji poprzedniej strategii, jasno wskazują plany i wyzwania na przyszłość, które skupiają się w trzech obszarach jakimi są: **działania na rzecz ochrony środowiska, utworzenie spójnej sieci ścieżek rowerowych, usługi społeczne w szczególności senioralne oraz infrastruktura sieciowa i związana z działaniami rewitalizacyjnymi i mieszkaniowymi**. Ocena współpracy oraz funkcjonowania stowarzyszenia w ramach subregionu wypadła pozytywnie. Niewątpliwym sukcesem, na który zwrócili uwagę respondenci są przeprowadzone działania termomodernizacyjne obiektów użyteczności publicznej, ale także budowa ścieżki rowerowej, która łączy część gmin należących do subregionu.

Przeprowadzony monitoring oraz ewaluacja, wskazują na dobrą realizację w zakresie skuteczności, efektywności, trafności, trwałości oraz oddziaływania interwencji zaplanowanej na poziomie strategii

subregionalnej. Nowo planowany dokument, mianowicie *Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* powinna utrzymać główne wyznaczone kierunki interwencji w obowiązujących obecnie dokumentach i ewentualnie je rozbudować.

II Podsumowanie diagnozy strategicznej – synteza

1. Portret Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego – ujęcie ogólne

1. Stowarzyszenie Kędzierzyńsko-Strzeleckiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego powstało w 2016 r. i powołane zostało przez 13 jednostek. Od marca 2021 r. tworzy je 14 jednostek, w skład których wchodzi 12 gmin oraz 2 powiaty.
2. W skład Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego wchodzi jedna gmina miejska – Kędzierzyn-Koźle, 5 gmin miejsko-wiejskich: Leśnica, Strzelce Opolskie, Ujazd, Kolonowskie i Zawadzkie oraz 6 gmin wiejskich: Bierawa, Cisek, Jemielnica, Pawłowiczki, Polska Cerekiew i Reńska Wieś oraz dwa powiaty – strzelecki i kędzierzyńsko-kozielski.
3. Liczba ludności KSSOF wynosiła w 2020 r. 161 511 mieszkańców, co stanowiło 16,54% ogółu ludności zamieszkującej województwo opolskie. Miasta Kędzierzyn-Koźle i Strzelce Opolskie skupiają prawie 56% mieszkańców KSSOF. Kędzierzyn-Koźle - 60 021 osób (ponad 37% ogólnej liczby mieszkańców KSSOF), Strzelce Opolskie - 30 269 mieszkańców (18,74% populacji KSSOF).
4. Tereny zlokalizowane w Subregionie Kędzierzyńsko-Strzeleckim wchodzi w skład Katowickiej Strefy Ekonomicznej, są nimi: m. Kędzierzyn-Koźle, gm. Strzelce Opolskie i Ujazd.
5. Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki jest jednym z 5 obszarów strategicznej interwencji wskazanych w strategii rozwoju województwa opolskiego. W jego skład wchodzi gminy, które zaliczane są do różnych typów wsparcia – ośrodki średniej wielkości oraz małe miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze i gminy zagrożone trwałą marginalizacją.
6. W strukturze przestrzennej województwa opolskiego, wyróżnia się 3 strefy, które nawiązują do specyficznych uwarunkowań przyrodniczych, występujących na ich terenie. Jedną z nich jest strefa centralna, w ramach której wyodrębniono dwa zewnętrzne obszary - zachodni (brzesko-grodzowski) i wschodni (kędzierzyńsko-strzelecki), jako obszary posiadające możliwości do rozwoju oraz intensyfikacji zagospodarowania.
7. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego wskazane zostały różnego typu obszary funkcjonalne. W województwie opolskim funkcjonują cztery obszary funkcjonalne ośrodków subregionalnych. Jednym z nich jest Obszar Funkcjonalny Kędzierzyna-Koźla oraz gm. Bierawa, gm. Cisek, gm. Reńska Wieś, gm. Leśnica, gm. Ujazd, jednakże obszar ten nie jest tożsamy z funkcjonującymi porozumieniami terytorialnymi. W przypadku Kędzierzyna-Koźla, zinstytucjonalizowana współpraca prowadzona jest w ramach Kędzierzyńsko-Strzeleckiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego (KSSOF), który wykracza poza granice Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego.

8. Jednostki wchodzące w skład KSSOF określone zostały jako różnego rodzaju obszary funkcjonalne, m.in. gminy wiejskie zostały wskazane jako wiejskie obszary funkcjonalne, wymagające wsparcia procesów rozwojowych, ze szczególnym zwróceniem uwagi na gminę Zawadzkie, klasyfikowanej jako obszar o najtrudniejszej sytuacji rozwojowej. Jako obszar problemowy o najniższym poziomie dostępu do dóbr i usług, warunkujących możliwości rozwojowe, wskazano gminę Jemielnica.
9. Na terenie KSSOF wskazane zostały również obszary kształtowania potencjału rozwojowego w oparciu o funkcję turystyczną (gm. Kolonowskie, Zawadzkie, Leśnica, Ujazd, Strzelce Opolskie) oraz obszary rozwoju nowych funkcji społeczno-gospodarczych.
10. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego powiaty – strzelecki i kędzierzyńsko-kozielski, zostały wskazane jako obszary problemowe, obszary depopulacji, na których w latach 2006-2016 odnotowano jeden z wyższych – powyżej 6% spadek liczby ludności.
11. Obszar Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego jest zróżnicowany wewnętrznie. Na jego specyfikę składają się występujące tam negatywne zjawiska i problemy, ale również różnorodność potencjałów, zaczynając od produkcji przemysłowej, kończąc na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych.

2. Synteza diagnozy obszaru realizacji w poszczególnych sferach

Poniższy rozdział zawiera syntetyczny opis wyników części diagnostycznej, która została przygotowana jako osobny dokument w ramach niniejszej strategii. Zaprezentowane w tym rozdziale wnioski posłużyły do określenia założeń strategicznych i rozwojowych dla dokumentu strategii. Wyniki zaprezentowane poniżej zostały opracowane na podstawie wniosków z wizyt studyjnych, analizy desk research oraz bieżących kontaktów z samorządami tworzącymi subregion.

2.1 Sfera społeczna

Demografia

1. Liczbę ludności KSSOF, w latach 2014-2020, charakteryzował systematyczny spadek. W analizowanym okresie liczba mieszkańców KSSOF zmalała o 5 599 osób. W efekcie, populacja zmniejszyła się o 3,35%, co o 0,8 pkt. proc. przewyższało analogiczny wskaźnik wyznaczony dla woj. opolskiego i o 0,94 pkt. proc. dla Polski.
2. Z punktu widzenia rozwoju społeczno-ekonomicznego największe znaczenie ma struktura społeczeństwa ze względu na wiek, a także zachodzące w tym obszarze zmiany. Struktura ekonomicznych grup wieku obszaru zbliżona jest do struktury województwa opolskiego, natomiast różni się od struktury krajowej, w szczególności niższym odsetkiem grupy osób

w wieku przedprodukcyjnym oraz wyższym odsetkiem grupy osób w wieku produkcyjnym niemobilnym. Wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym z relatywnie niskim odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym rzutują na niekorzystną sytuację w zakresie wskaźnika liczby osób w wieku nieprodukcyjnym w przeliczeniu na 100 osób w wieku produkcyjnym. W 2020 r. w KSSOF wartość tego wskaźnika wynosiła 63,1 i była niższa zarówno do wskaźnika dla woj. opolskiego (64,5) jak i od wskaźnika krajowego (68).

3. Zmiany zachodzące w strukturze demograficznej populacji KSSOF w latach 2014-2020 wpisują się w ogólnokrajową tendencję starzenia populacji jednak różnią się dynamiką tych przeobrażeń. Dużym zagrożeniem dla obszaru jest stosunkowo wysoki ubytek ludności w wieku przedprodukcyjnym (-3,8%), przewyższający o 0,6 pkt. proc. analogiczne zjawisko w województwie opolskim i o 4 pkt. proc. wskaźnik ogólnokrajowy. Korzystnym zjawiskiem jest natomiast relatywnie niski przyrost ludności w wieku poprodukcyjnym (+11,8%) w stosunku do przyrostu dla woj. opolskiego (+15,7) oraz kraju (+16,9).
4. Dynamika zmian liczby urodzeń w KSSOF w latach 2014-2020 wykazała spadek na poziomie 10,22%. W porównaniu zarówno do woj. opolskiego, jak i kraju, kształtowała się niekorzystnie, gdzie w analizowanym okresie zanotowano wzrost liczby urodzeń (odpowiednio o 7,47% oraz 5,29%).
5. Wzajemna relacja urodzeń i zgonów, to obok migracji, kluczowy czynnik determinujący zjawisko depopulacji. W 2020 r. przyrost naturalny na terenie KSSOF był ujemny i wyniósł 951 osób, co po przeliczeniu na 1 000 mieszkańców dało wartość -5,9. Przewaga liczby zgonów nad liczbą urodzeń utrzymywała się (choć z różnym natężeniem) w latach 2014-2020 niemal we wszystkich gminach KSSOF.
6. Analiza migracji ludności KSSOF unaoczniała relatywnie wysoki odpływ ludności z tego obszaru za granicę (18,54%). Dla porównania odsetek wymeldowań zagranicznych w kraju wynosi 2,23%, a w woj. opolskim 7,55%. Region opolski cechuje się także stosunkowo wysokim odpływem zagranicznym ludności w skali kraju. Województwo opolskie należy do regionów, które tracą kapitał ludzki także w wyniku migracji wewnętrznych – międzywojewódzkich. Występuje tutaj bezprecedensowa na skalę kraju nierejestrowana emigracja, która powoduje, że faktyczna liczba mieszkańców województwa, może być znacznie mniejsza niż wskazują na to dane meldunkowe.
7. Ruchy migracyjne (2020 r.) zachodzące wewnątrz KSSOF koncentrują się głównie na suburbanizacji Strzelec Opolskich (32,3%) oraz Kędzierzyna-Koźła (24,5%).
8. Obserwowane są znaczące zmiany w strukturze wieku mieszkańców. Proces negatywnych zmian demograficznych wynika z jednej strony ze starzenia się ludności (co jest następstwem

korzystnego zjawiska, jakim jest wydłużanie trwania życia), z drugiej strony jest pogłębiany niskim poziomem dzietności. Na obszarze Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego tempo „kurczenia się” społeczeństwa jest szybsze niż w skali kraju i woj. opolskiego. Prognozy demograficzne GUS wskazują, że wszystkie gminy KSSOF odnotują w 2030 r. spadek liczby ludności.

Opieka zdrowotna i pomoc społeczna

1. Sytuacja w zakresie dostępności opieki zdrowotnej województwa opolskiego jest poniżej przeciętnej – województwo opolskie posiada niski wskaźnik łóżek szpitalnych przypadający na 10 tys. mieszkańców oraz niższą liczbę lekarzy pracujących wg podstawowego miejsca pracy na 10 tys. ludności niż średnia ogólnopolska.
2. W końcu 2018 r. w województwie opolskim działało 30 stacjonarnych szpitali ogólnych, które dysponowały łącznie 4,4 tys. łóżek. W porównaniu z 2014 r. liczba szpitali publicznych zwiększyła się przy jednoczesnym spadku liczby łóżek. Ogólna liczba łóżek szpitalnych w województwie opolskim w 2018 roku wyniosła 44,78 na 10 tys. mieszkańców (14 miejsce na 16 województw – najlepszą sytuację zaobserwowano w województwie lubelskim i śląskim).
3. W zakresie liczby przychodni prowadzonych przez samorząd są one dostępne jedynie w miastach powiatowych – Kędzierzynie-Koźlu (5 przychodni) oraz Strzelcach Opolskich (1 przychodnia).
4. Najwyższej liczby porad lekarskich na 1 000 mieszkańców w ramach opieki zdrowotnej udzielono w Kędzierzynie-Koźlu oraz Strzelcach Opolskich. Wskaźniki dla tych lokalizacji są znacznie wyższe niż w pozostałych jednostkach należących do KSSOF.
5. W zakresie liczby lekarzy i personelu medycznego, wskaźnik dla województwa jest niższy niż ogólnopolski, podobnie jak wskaźniki dla powiatów wchodzących w skład KSSOF. Zgodnie z danymi GUS ogólna liczba lekarzy w województwie opolskim spadła (porównując lata 2017 i 2019). Natomiast uwzględniając specjalizację, największy wzrost liczby lekarzy dotyczył takich specjalności jak: chorób wewnętrznych, pediatrii, radiodiagnostyki i psychiatrii.
6. W miastach powiatowych KSSOF funkcjonują dwa szpitale – Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Kędzierzynie-Koźlu oraz Szpital Powiatowy im. Prałata J. Glowatzkiego w Strzelcach Opolskich. W 2019 roku łóżka szpitalne zlokalizowane w obu powiatach KSSOF stanowiły około 13% wszystkich dostępnych miejsc w szpitalach województwa opolskiego. Wg danych GUS, liczba łóżek w szpitalach KSSOF regularnie spada.
7. Do najczęstszych przyczyn przyznania pomocy społecznej na terenie KSSOF należały: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezrobocie (mimo stosunkowo dobrej sytuacji na rynku pracy w 2019 roku). Widoczne jest także znaczne zróżnicowanie pomiędzy wartością

wskaźników dla powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego i strzeleckiego. Dominującą przyczyną przyznania pomocy społecznej w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim było ubóstwo, natomiast w powiecie strzeleckim długotrwała lub ciężka choroba.

8. Na terenie województwa opolskiego w 2020 r. funkcjonowały 72 placówki stacjonarnej pomocy społecznej. Ich liczba w ostatnich latach stale wzrastała. W 2014 r. na terenie województwa funkcjonowało ich 58. Obszar KSSOF dysponuje ponad jedną piątą wszystkich placówek stacjonarnej pomocy społecznej w województwie opolskim.
9. Razem ze wzrastającą liczbą placówek wzrosła także liczba miejsc i mieszkańców placówek stacjonarnej pomocy społecznej. Na obszarze KSSOF wyniosła ona 11,39% w przypadku liczby miejsc i 6,22% w kontekście liczby mieszkańców.

Bezpieczeństwo

1. Przestępczość zarówno w powiecie strzeleckim jak i powiecie kędzierzyńsko-kozielskim jest niższa niż w województwie opolskim. W latach 2015-2020 można zauważyć, że ogólna przestępczość w obu powiatach maleje. Sukcesywnie maleje także liczba przestępstw przeciwko mieniu.
2. Liczba wypadków drogowych w przeliczeniu na liczbę ludności jest w powiecie strzeleckim prawie dwukrotnie wyższa niż w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim. Wskaźniki dotyczące ofiar śmiertelnych w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim są kilkukrotnie wyższe niż dla powiatu strzeleckiego, a także większe od średniej wojewódzkiej. Śmiertelność w wypadkach drogowych w 2019 r. osiągnęła w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim 24%, co jest wartością bardzo wysoką zarówno w stosunku do województwa opolskiego (11,9%) jak i całego kraju (9,0%). Głównym powodem zwiększonej liczby wypadków i kolizji jest niski standard infrastruktury drogowej, w tym brak dwupasmowych arterii łączących część gmin.
3. Na terenie KSSOF największe zagrożenie powodziowe stwarza rzeka Odra, gdzie prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi $Q=10\%$ (raz na 10 lat), zagrożenie powodziowe występuje także ze strony rzek Kłodnicy oraz Małej Panwi, gdzie zagrożenie powodziowe jest średnie – $Q=1\%$, raz na 100 lat (Mała Panew) lub niskie – $Q=0,2\%$, raz na 500 lat (Kłodnica).

Edukacja

1. Większość szkół podstawowych z KSSOF (bez specjalnych i dla dorosłych) prowadzona była przez jednostki samorządu gminnego (85,7% ogółu), co wiązało się z koniecznością ponoszenia wydatków na utrzymanie tych podmiotów. Oprócz jednostek samorządu gminnego, w grupie gestorów znajdowały się także organizacje społeczne i stowarzyszenia, które prowadziły

5 szkół, w tym 2 szkoły specjalne dla dzieci i młodzieży zlokalizowane w Strzelcach Opolskich i Kędzierzynie-Koźlu.

2. W latach 2014-2019 liczba osób uczących się w szkołach podstawowych KSSOF (wszystkich typów) wzrosła do 29,22%, przy czym wzrost dla całego województwa wyniósł 31,57%.
3. W 2019 r. na obszarze KSSOF funkcjonowało 9 liceów, co oznacza spadek o 4 placówki w porównaniu z rokiem 2014. W charakteryzowanej grupie szkół uczyło się 2 026 osób, a przeciętna liczba uczniów przypadających na oddział wyniosła 27 osób.
4. W technikach (ze specjalnymi) kształcono 2 859 osób z czego najwyższy odsetek uczniów uczęszczał do szkół zlokalizowanych w Kędzierzynie-Koźlu w następnej kolejności do szkół w Strzelcach Opolskich. Przy czym do technikum specjalnego w Kędzierzynie-Koźlu uczęszczało 9 uczniów. Porównując liczbę uczniów w technikach dla młodzieży zauważa się znaczny wzrosty liczby młodzieży uczęszczającej do tego rodzaju szkół w woj. opolskim oraz na terenie KSSOF w 2019 roku. Wzrost w stosunku do 2018 roku wyniósł w woj. opolskim 21,18%, natomiast w KSSOF 15,33%.
5. W 2019 r. na terenie KSSOF działało 5 szkół branżowych I stopnia (zawodowych), które zlokalizowane były w Kędzierzynie-Koźlu (2), Strzelcach Opolskich (2), gminie Zawadzkie (1). W szkołach tych, uczyło się łącznie 867 uczniów, w 35 oddziałach w związku, z czym średnia liczba uczniów przypadająca na oddział na obszarze KSSOF wyniosła 25 uczniów.
6. Potencjał naukowo-dydaktyczny szkół wyższych w województwie opolskim należy określić jako przeciętny. W ogólnopolskim rankingu szkół wyższych Perspektywy 2020 opolskie uczelnie (Uniwersytet i Politechnika) zajęły kolejno 40 oraz 53 miejsce na 96 porównywanych szkół wyższych. Pod względem liczby studentów w 2019 roku w szkołach wyższych województwa opolskiego uczyło się łącznie 21 244 osób, co stanowiło 1,77% ogółu studiujących w Polsce i umiejscowiło region na 3 pozycji od końca rankingu w kraju.

2.2 Sfera gospodarcza

Potencjał gospodarczy i rynek pracy

1. Miasta KSSOF – Kędzierzyn-Koźle oraz Strzelce Opolskie są jednymi z najbardziej rozwiniętych pod względem przemysłowym w województwie opolskim.
2. Zgodnie z danymi z 2020 roku w Kędzierzynie-Koźlu dostępnych jest 45,3 ha terenów inwestycyjnych, w miejscowości Ujazd 140,1 ha oraz 210 ha w Strzelcach Opolskich.
3. Na terenie KSSOF w roku 2020 zarejestrowanych było łącznie nieco ponad 14 tys. podmiotów gospodarczych, z czego blisko połowa (47,65%) była zarejestrowana w Kędzierzynie-Koźlu natomiast 18,76% w Strzelcach Opolskich. Podmioty gospodarcze zlokalizowane na terenie

KSSOF to 13,64% ogółu podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie województwa opolskiego.

4. W strukturze podmiotów działających na terenie KSSOF najwięcej przedsiębiorstw to firmy zatrudniające do 9 osób. Stanowią one łącznie blisko 96,0% ogółu podmiotów gospodarczych.
5. Niemal co trzecia osoba znajdowała zatrudnienie w przemyśle i budownictwie (32,6%), 28,5% osób pracowało w branży usługowej, 21,8% w szeroko rozumianym handlu, usługach transportowych, zakwaterowaniu i gastronomii a 14,7% w podmiotach związanych z rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem.
6. Na przestrzeni lat 2009-2019 przeciętne wynagrodzenie brutto na omawianym obszarze wzrosło o 56,35%, z poziomu 3 187 zł do poziomu 4 849,92 zł. Wyższy wzrost wynagrodzeń odnotowano w powiecie strzeleckim (58,27% względem roku 2009). Natomiast w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim wzrost ten wyniósł 54,73%.
7. W celach zawodowych z terenu gmin KSSOF za pracę do innych gmin obszaru wyjeżdżało w 2016 r. łącznie 13 373 osób, przy czym 4 523 (33%) osób dojeżdżało do pracy na terenie KSSOF, pozostałe osoby dojeżdżały do pracy poza KSSOF. Ze wszystkich gmin KSSOF 1 969 osób (15% ogółu dojeżdżających) dojeżdżało do pracy do Kędzierzyna-Koźla a 1 024 (8% ogółu dojeżdżających) do miasta Strzelce Opolskie.
8. Przeciętnie na każde 1 000 mieszkańców KSSOF przypadało około 25,3 osoby bezrobotnej. Dla porównania w całym województwie opolskim wartość tego wskaźnika wahała się w okolicach 25,6 osób na 1 000 mieszkańców, a wartość wskaźnika dla całego kraju wyniosła 27,3.
9. Na obszarze KSSOF zidentyfikowano 1 inkubator przedsiębiorczości, tj. Kędzierzyńsko-Kozielski Inkubator Przedsiębiorczości.

Kultura i sport

1. Na obszarze KSSOF łącznie działa 287 instytucji kultury (2020 r.). Są to m.in. centra, domy, ośrodki kultury, kluby, koła, świetlice, biblioteki, kina które w zdecydowanej większości są placówkami publicznymi.
2. W 2019 roku instytucje kulturalne z terenu KSSOF zorganizowały łącznie 2 061 imprez, w których udział wzięło ponad 187 tys. osób. W latach 2018-2019 odnotowano także ponad 5% wzrost frekwencji na zorganizowanych wydarzeniach. Ze względu na występującą pandemię wirusa COVID-19 odnotowano drastyczny spadek zarówno liczby imprez, jak i frekwencji na zorganizowanych wydarzeniach. W 2020 roku instytucje kulturalne z terenu KSSOF zorganizowały łącznie 784 imprezy, w których udział wzięło ponad 37 tys. osób.

3. W gminach KSSOF działają łącznie 44 biblioteki. Najwięcej mieszkańców przypadających na jedną placówkę biblioteczną jest w Kędzierzynie-Koźlu (7 503) i w dalszej kolejności Reńskiej Wsi (4 150) oraz Strzelcach Opolskich (4 324).
4. Na terenie KSSOF znajduje się 16 stadionów, 34 boiska uniwersalne, 56 boisk piłkarskich, 3 hale sportowe, 9 sal gimnastycznych oraz 4 kryte pływalnie. Największym ośrodkiem sportowym na terenie KSSOF jest Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kędzierzynie-Koźlu.
5. Ogółem istnieje 11 obiektów dla niepełnosprawnych widzów i 11 obiektów dostępnych dla niepełnosprawnych ćwiczących. Połowa obiektów zlokalizowana jest w Kędzierzynie-Koźlu.

Turystyka

1. Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki pełen jest atrakcji turystycznych, które przy odpowiedniej promocji oraz rewitalizacji są w stanie przyciągać turystów. Szczególne miejsce zajmuje w KSSOF Góra św. Anny, która jest jednym z bardziej rozpoznawalnych miejsc w województwie opolskim.
2. Do najważniejszych atrakcji turystycznych KSSOF o charakterze historycznym należą: liczne kościoły i kapliczki, ruiny zamków, starówki i mury obronne miast. Wskazać tu można w szczególności na stare miasto i planty miejskie, wodociągowe wieże ciśnień, ruiny zniszczonego podczas II wojny światowej Zamku Piastów opolskich czy fortyfikacje ziemno-murowane twierdzy Koźle w Kędzierzynie-Koźlu, kościół parafialny pod wezwaniem św. Zygmunta i św. Jadwigi Śląskiej w Koźlu, Kanał Kłodnicki, dwór i park w Sławięcicach, fragmenty murów miejskich, baszta i ruiny zamku w Strzelcach Opolskich – wszystkie są warte zachowania, udostępnienia i wykorzystania na cele turystyczne.
3. Stan techniczny wielu pojedynczych obiektów i zespołów dziedzictwa kulturowego jest zły, co kwalifikuje je do renowacji. Dobra kondycja zabytków jest elementem stanowiącym o atrakcyjności turystycznej obszaru, przekładając się na zainteresowanie nim potencjalnych turystów.
4. Według danych GUS (2020 r.) w KSSOF istniało łącznie 14 obiektów noclegowych ujętych w statystykach. W 2020 r. oferowano łącznie 844 miejsca noclegowe, z czego 508 miejsc w obiektach hotelowych (hotele, motele, pensjonaty) i 336 miejsc w pozostałych obiektach.
5. Baza noclegowa KSSOF nie jest jednak rozwinięta w pożądanym stopniu, a obiekty są rozmieszczone nierównomiernie. Największą bazę noclegową posiada gmina Leśnica (376), ze względu na popularność leżącej w jej granicach Góry św. Anny. Na drugim miejscu znajduje się gmina Kędzierzyn-Koźle, która posiada 322 miejsca noclegowych. Gmina ta skupia prawie 60% miejsc w obiektach hotelowych KSSOF. W gminach: Bierawa, Cisek, Kolonowskie, Jemielnica Ujazd i Zawadzkie brak jest miejsc noclegowych ujętych w statystykach.

6. W latach 2014-2018 liczba odwiedzających turystów z roku na rok malała, jednak liczba udzielonych noclegów systematycznie wzrastała. W 2020 r. w KSSOF udzielono łącznie prawie 53 tys. noclegów 23 tys. turystom. Ze względu na pandemię COVID-19 w 2020 roku liczba odwiedzających turystów drastycznie spadła, podobnie jak liczba udzielonych noclegów.
7. W latach 2014-2019 zauważalny jest spadek turystów zagranicznych, a także liczby noclegów im udzielonych. W 2020 roku odnotowano dodatkowo znaczny spadek turystów krajowych ze względu na pandemię COVID-19.
8. Zaplecze infrastruktury noclegowej KSSOF nie oferuje turystom wystarczających możliwości uatrakcyjnienia ich pobytu. Niecałe 20% obiektów oferuje turystom zabiegi SPA, zabiegi rehabilitacyjne lub saunę, tylko 1 obiekt posiada basen kryty.
9. Pod względem turystyki biznesowej obszar dysponuje 20 salami konferencyjnymi (dla łącznie 1 210 uczestników) ulokowanymi w 9 obiektach. Tylko niektóre obiekty wyposażone są w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo. 31% obiektów posiada wyznaczone miejsce parkingowe dla osób niepełnosprawnych, 38% obiektów – pochylnię wjazdową i 25% obiektów – windę przystosowaną dla osób niepełnosprawnych.
10. Według danych GUS w 2019 r. przez Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki przebiegało łącznie 85,1 km ścieżek rowerowych.
11. W przeliczeniu długości ścieżek rowerowych na powierzchnię terenu oraz liczbę ludności, obszar odznacza się nieco wyższymi wskaźnikami w porównaniu z województwem opolskim. Od 2014 r. długość dróg rowerowych wzrosła o 63,34%.

2.3 Sfera przestrzenna

Infrastruktura komunikacyjna

1. Położenie Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego wiąże się z dobrą lokalizacją w przestrzeni komunikacyjnej zarówno w skali krajowej, jak i europejskiej. Przez KSSOF przebiega jeden z najważniejszych tranzytowych szlaków transportowych w Polsce, należący do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego.
2. Na autostradzie A4 funkcjonują 2 węzły umożliwiające komunikację z KSSOF: Kędzierzyn-Koźle (w 273 kilometrze autostrady zjazd na drogę wojewódzką nr 426, kierunek Kędzierzyn-Koźle i Strzelce Opolskie) oraz Strzelce Opolskie (w 279 km zjazd na drogę krajową nr 88, kierunek Strzelce Opolskie).
3. Wśród ważniejszych inwestycji drogowych planowanych w najbliższych latach jest budowa przez GDDKiA północnej obwodnicy Kędzierzyna-Koźla oraz Ujazdu w ciągu drogi krajowej nr 40 jako łącznika z autostradą A4.

4. Na terenie Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego występuje dobrze rozwinięta sieć kolejowa. Przez obszar KSSOF przebiega linia kolejowa E30 należąca do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego łączącego Niemcy, Polskę i Ukrainę. Obecność tego ważnego węzła kolejowego stwarza korzystne perspektywy dla rozwoju gospodarki obszaru.
5. Najlepiej rozwinięta sieć kolejowa jest w Kędzierzynie-Koźlu oraz Strzelcach Opolskich. Z Kędzierzyna-Koźła bezpośrednimi połączeniami można dostać się do: Opola, Wrocławia, Gliwic, Katowic, Warszawy, Raciborza, Nysy, Brzegu, Bielska-Białej, Bydgoszczy, Świnoujścia, Zakopanego oraz Bohumina (Republika Czeska). Ze Strzelca Opolskich bezpośrednimi połączeniami można dostać się do: Opola, Wrocławia, Gliwic, Katowic, Lublina, Poznania, Gdyni, Szczecina, Świnoujścia, Ustki, Kołobrzegu oraz Żyliny (Słowacja). Część wymienionych połączeń uruchomiona zostaje jedynie w okresie wakacyjnym.
6. W ujęciu lokalnym transport kolejowy między poszczególnymi gminami KSSOF jest ubogi. Z Kędzierzyna-Koźła można dostać się do Bierawy, Pokrzywnicy (gmina Reńska Wieś) oraz Raszowej (gmina Leśnica). W pięciu gminach brak jest linii kolejowych w ruchu pasażerskim. Są to gminy: Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Cisek, Ujazd oraz Jemielnica.
7. Subregion leży na trasie wodnego szlaku Odry, która przebiega przez Kędzierzyn-Koźle. Dzięki temu obszar ma połączenie drogami wodnymi z Europą Zachodnią i Zagłębiem Górnośląskim, a transport rzeczny może być realizowany ze Szczecinem, państwami zachodniej Europy i wschodnim Górnym Śląskiem (Port Gliwice). Poza ładunkami kontenerowymi, stwarza on szansę wykorzystania transportu wodnego śródlądowego w obszarze ładunków surowcowych, materiałowych, a także całej gamy ładunków specjalnych (gaz LNG, chemikalia, paliwa, urządzenia ciężkie- ponadgabarytowe, urządzenia techniczne) dając możliwość ożywienia gospodarczego z poszanowaniem wymogów środowiskowych i społeczno-ekonomicznych.
8. Obiektem umożliwiającym obecnie żeglugę dużych jednostek na wysokości Kędzierzyna-Koźła jest wybudowany w latach 1934-40 i mierzący 41,2 km Kanał Gliwicki (którego początek znajduje się w Porcie Koźle, a koniec w Porcie Gliwice).
9. Na obszarze KSSOF nie ma lotniska pasażerskiego. Najbliższe porty lotnicze znajdują się we Wrocławiu oraz Katowicach.
10. Na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle funkcjonuje komunikacja miejska obsługiwana przez Miejski Zakład Komunikacyjny w Kędzierzynie-Koźlu Sp. z o.o. Obecnie uruchomionych jest 14 linii autobusowych, z czego 12 linii kursujących stale, jedna kursująca tylko w okresie letnim oraz jedna linia nocna. W ramach projektu Poprawa jakości powietrza w Subregionie

Kędzierzyńsko-Strzeleckim – Etap II gmina zakupiła 4 nowe autobusy (w tym 1 hybrydowy), które zasiły posiadany dotychczas tabor.

11. W celu poprawy jakości systemu transportowego powiatu, w 2016 r. powstał Związek Powiatowo-Gminny „JEDŹ Z NAMI”, utworzony przez powiat strzelecki oraz wszystkie jego gminy. W 2019 r. PKS Strzelce Opolskie S.A. w ramach projektu Poprawa jakości powietrza w Subregionie Kędzierzyńsko-Strzeleckim – Etap II zakupił 15 nowych niskoemisyjnych autobusów komunikacji międzymiastowej, które zasiły posiadany dotychczas tabor.

Infrastruktura techniczna

1. Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki charakteryzuje się bardzo wysokim wskaźnikiem dostępu ludności do zorganizowanej sieci wodociągowej. 99,1% ludności KSSOF korzysta z wodociągów publicznych.
2. 78,6% ludności KSSOF korzysta z kanalizacji, przewyższając ten wskaźnik zarówno dla województwa (73,6%) jak i całego kraju (71,2%). Jednak odsetek ludności korzystającej z kanalizacji jest niezmiennie niski na terenie gmin Polska Cerekiew i Leśnica (odpowiednio 50% oraz 57%).
3. Subregion jest w małym stopniu zgazyfikowany. Odsetek ludności korzystającej z sieci gazowej wynosi 40,6%, jednakże wewnątrz KSSOF istnieje duża dysproporcja w zakresie dostępności do sieci. Podczas gdy w Kędzierzynie-Koźlu z instalacji korzysta 82,8% mieszkańców, a w Strzelcach Opolskich – 49,48%, to pozostałe gminy albo nie są zgazyfikowane albo wskaźnik ten kształtuje się na poziomie 1-3%.
4. Zaledwie 0,3% mieszkań znajdujących się na terenach wiejskich ma dostęp do gazu sieciowego.
5. Na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego z sieci ciepłowniczej korzysta ok. 46% mieszkańców, tj. ok. 70% mieszkańców gminy Kędzierzyn-Koźle oraz ok. 10% mieszkańców gminy Bierawa.
6. Zintegrowany system ciepłowniczy na terenie powiatu strzeleckiego występuje wyłącznie w gminie Strzelce Opolskie (pokrywa 24% potrzeb ciepłych gminy) oraz gminie Zawadzkie (pokrywa 13% potrzeb ciepłych Gminy). System ciepłowniczy znajdujący się na terenie powiatu strzeleckiego pokrywa zaledwie ok. 12% całkowitych potrzeb ciepłych powiatu. Pozostałe 88% potrzeb ciepłych jest zaspokajane przez kotłownie lokalne i zakładowe oraz indywidualne paleniska.

Infrastruktura mieszkaniowa

1. Zasoby mieszkaniowe Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego nie zwiększyły się znacząco na przestrzeni 5 lat. W całym KSSOF w analizowanym okresie przybyły 722 mieszkania, co daje wzrost zaledwie o 1,2% w stosunku do 2014 r.

2. W 2019 r. w zasobach mieszkaniowych gmin KSSOF pozostawało 707 lokali socjalnych. Liczba tego typu mieszkań sukcesywnie się zwiększa, od 2014 r. nastąpił ich wzrost o 16%.
3. Gminy KSSOF, jak większość jednostek terytorialnych w Polsce, borykają się z problemem deficytu ilościowego mieszkań. Wskaźnik liczby mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców jest tutaj znacznie niższy od średniej krajowej. Jedynie w Kędzierzynie-Koźlu i Polskiej Cerekwi współczynnik ten jest wyższy niż średnia dla Polski i całego województwa.
4. W 2020 roku do użytku oddano 188 mieszkań. Biorąc pod uwagę przeciętną powierzchnię użytkową jednego mieszkania oddanego do użytkowania w 2020 roku na terenie KSSOF, te największe powstawały w Strzelcach Opolskich (200 m²) i w Gminie Zawadzkie (195 m²). Średnia powierzchnia oddawanych mieszkań dla obszaru w 2019 r. wyniosła 150 m².
5. Od 2018 r. największą dynamiką budownictwa charakteryzują się gminy: Strzelce Opolskie, Kędzierzyn-Koźle oraz Reńska Wieś.

Zasoby przyrodnicze i ochrona środowiska

1. Cechą środowiska przyrodniczego KSSOF jest jego duże zróżnicowanie i zmienność przestrzenna. Na system przyrodniczy składają się tutaj struktury dolinne Odry i jej dopływów (w tym Małej Panwi, Jemielnicy i Kłodnicy) oraz obszary koncentracji zasobów przyrodniczych w postaci różnorodnych form ochrony przyrody. Spójność tych systemów z otoczeniem zapewniają korzyści ekologiczne (w szczególności Doliny Odry – o randze międzynarodowej). Kluczowe znaczenie nie tylko dla KSSOF, ale całego województwa, mają zasoby wód podziemnych, jakie zgromadzone są w obrębie Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.
2. Do najważniejszych, środowiskowych uwarunkowań rozwojowych zaliczyć należy znaczną bioróżnorodność i zróżnicowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych, wyrażoną ilością i powierzchnią form objętych prawną ochroną przyrody. Powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, tj. prawnie chroniona, zajmuje obecnie w KSSOF niemal 36 tys. hektarów, co stanowi 27% powierzchni KSSOF.
3. Największy udział powierzchni prawnie chronionej znajduje się w gminach Zawadzkie (81,9%) oraz Kolonowskie (80,2%), na terenie których rozciągają się Lasy Stobrawsko-Turawskie. Na terenie gmin Kędzierzyn-Koźle oraz Bierawa nie występują żadne powierzchniowe formy ochrony przyrody oprócz użytków ekologicznych. Ubogie w obszary przyrodnicze są także gminy: Cisek, Reńska Wieś, Ujazd oraz Pawłowiczki, gdzie pokrycie formami ochrony przyrody nie przekracza 10%.
4. Nierównomiernie rozwiniętą sieć hydrograficzną dorzecza Górnej Odry (której zasoby wodne są niższe o ok. 30% od zasobów dorzecza Górnej Wisły), skutkuje tym, iż przepływająca przez

region Odra należy do rzek najmniej zasobnych w Środkowej Europie. Dodatkowo niewystarczające zdolności retencyjne, w tym dla potrzeb rolnictwa (obszar funkcjonalny w największym stopniu stanowią użytki rolne oraz leśne), wymagają szeregu działań interwencyjnych, włączając w to zwiększanie retencji naturalnej i sztucznej.

5. Subregionu Kędzierzyńsko-Strzelecki leży na jednym z najzasobniejszych w Polsce obszarów wód podziemnych. Na terenie KSSOF występuje 5 Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tych zbiorników wynoszą 50-300 tys. m³/24h.

Zanieczyszczenie, gospodarka wodno-ściekowa i odpadowa

1. Średnie zużycie wody w KSSOF w 2020 r. wyniosło 57,7 m³ na 1 mieszkańca. Wartość ta odbiega znacząco od średniego zużycia dla województwa opolskiego, które w 2020 r. wyniosło 133,1 m³.
2. Na terenie KSSOF działa obecnie 21 oczyszczalni ścieków ogółem i 8 oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów (w gminach: Kędzierzyn-Koźle, Pawłowiczki, Strzelce Opolskie i Zawadzkie). Z oczyszczalni ścieków w 2020 r. korzystało 87,76% ludności KSSOF, co w skali województwa jest wysokim wynikiem (77,18% korzystających z oczyszczalni ścieków w województwie opolskim).
3. W 2020 r. na terenie KSSOF zebrano łącznie 59 589,75 Mg odpadów komunalnych, co w przeliczeniu wynosi 377 kg na 1 mieszkańca rocznie. 88% odpadów pochodzi z gospodarstw domowych. W porównaniu z latami poprzednimi, masa zebranych odpadów zmieszanych rośnie.
4. Emisja zanieczyszczeń w 2018 r. z zakładów szczególnie uciążliwych występujących w KSSOF wyniosła odpowiednio: 244 tony zanieczyszczeń pyłowych oraz 1 556 tys. ton zanieczyszczeń gazowych. Najbardziej uciążliwe dla jakości powietrza zakłady znajdują się w Kędzierzynie-Koźlu, gdzie emituje się 70% zanieczyszczeń pyłowych oraz 81% zanieczyszczeń gazowych. Jest to w głównej mierze związane z funkcjonowaniem dużych zakładów (m.in. Grupy Azoty Zakładów Azotowych Kędzierzyn S.A., Elektrowni Blachownia).
5. W ocenie strefy opolskiej za rok 2020 pod kątem ochrony roślin stwierdzono brak przekroczeń wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu i dwutlenku siarki oraz poziomu docelowego dla ozonu (klasa A) a także stwierdzono niedotrzymanie poziomu celu długoterminowego dla ozonu (klasa D2).
6. Odnotowane poprawę jakości powietrza w zakresie emisji pyłów. W przeciwieństwie do roku 2018, w roku 2020 r. nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5}.

3. Analiza otoczenia społeczno-gospodarczego

3.1 Uwarunkowania ogólne

W strukturze przestrzennej województwa opolskiego subregion znajduje się w tzw. strefie centralnej, na wschód od Aglomeracji Opolskiej – głównej struktury rozwojowej regionu. Oprócz AO, KSSOF sąsiaduje również z Subregionem Południowym i Północnym (w woj. opolskim) oraz z Subregionem Centralnym i Zachodnim (woj. śląskie). W obrębie KSSOF zlokalizowane są miasta: Kędzierzyn-Koźle, uznawane za ośrodek subregionalny oraz Strzelce Opolskie, definiowane jako ośrodek ponadlokalny.

W strukturze przestrzennej województwa opolskiego subregion znajduje się w tzw. strefie centralnej, na wschód od Aglomeracji Opolskiej – głównej struktury rozwojowej regionu.

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego definiuje w obrębie KSSOF:

- miasto Kędzierzyn-Koźle jako ośrodek subregionalny,
- miasto Strzelce Opolskie jako ośrodek ponadlokalny.

Kędzierzyn-Koźle został wskazany jako rdzeń miejskiego obszaru funkcjonalnego, którego strefę zewnętrzną tworzą przyległe gminy: Bierawa, Cisek, Reńska Wieś, Leśnica oraz Ujazd. Granice MOF nie są tożsame z granicami KSSOF, w którego skład dodatkowo wchodzi gminy: Strzelce Opolskie, Kolonowskie, Jemielnica, Pawłowiczki, Polska Cerekiew i Zawadzkie. Cechą charakterystyczną subregionu jest występowanie 2 centrów wzrostu, opartych na dwóch największych ośrodkach miejskich, tj. Kędzierzynie-Koźlu oraz Strzelcach Opolskich.

Kędzierzyn Koźle oraz Strzelce Opolskie to ośrodki średniej wielkości tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Oprócz nich do subregionu należą także małe miasta tracące funkcje takie jak: Kolonowskie, Leśnica, Ujazd czy Zawadzkie, a także gminy zagrożone trwałą marginalizacją, mianowicie gm. Cisek i Pawłowiczki.

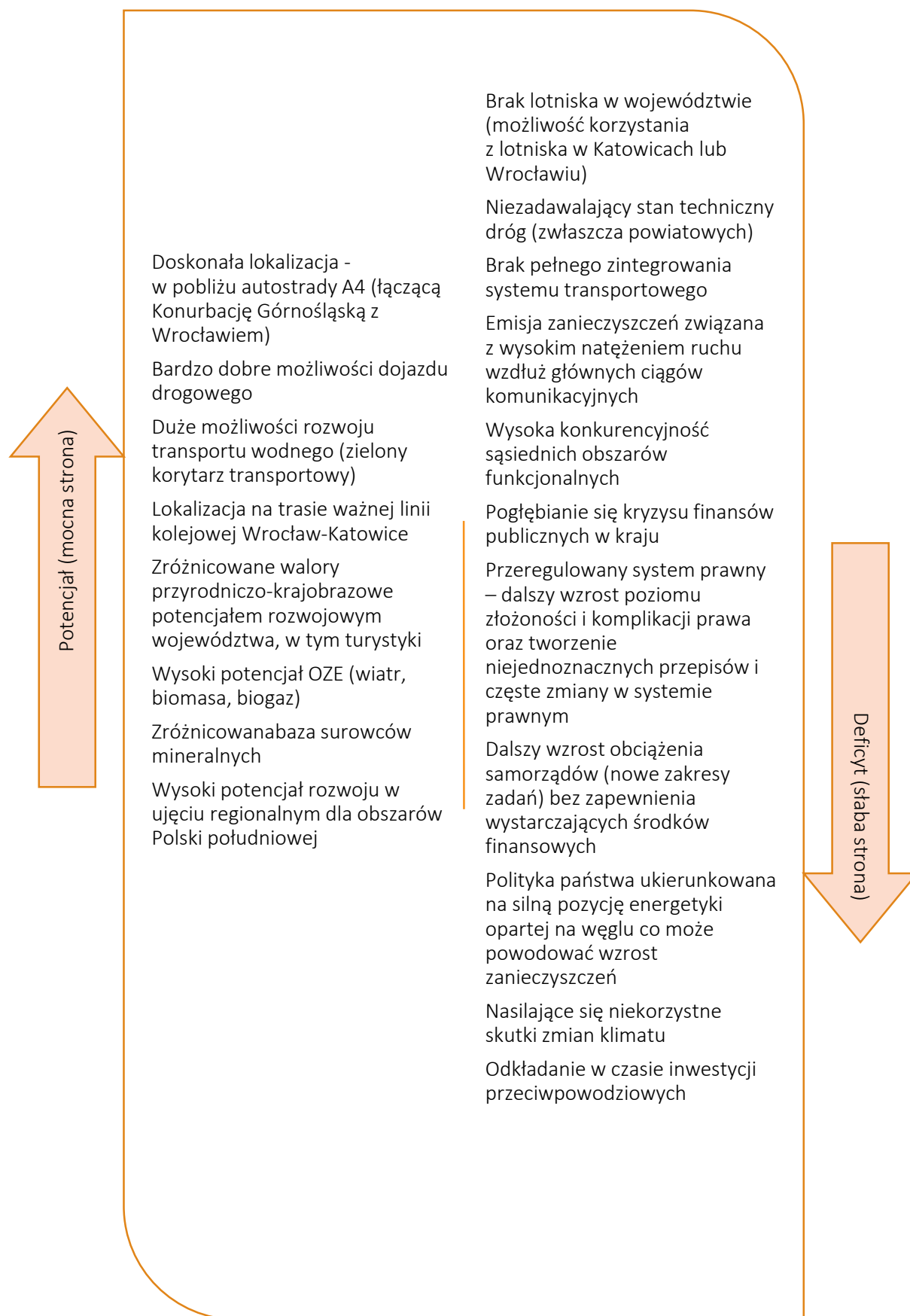
W skład Kędzierzyńsko-Strzeleckiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego wchodzi 1 gmina miejska – Kędzierzyn-Koźle, 5 gmin miejsko-wiejskich: Kolonowskie, Leśnica, Strzelce Opolskie, Ujazd i Zawadzkie oraz 6 gmin wiejskich: Bierawa, Cisek, Jemielnica, Pawłowiczki, Polska Cerekiew i Reńska Wieś. Gminy wiejskie KSSOF zajmują łącznie powierzchnię 613 km². Doliczając do tego obszary wiejskie gmin miejsko-wiejskich wchodzących w skład KSSOF, łączna powierzchnia wsi na terenie KSSOF wynosi 1 030 km², czyli 80,21% całej powierzchni KSSOF. Największa z gmin pod względem powierzchni to gmina wiejska Pawłowiczki (153 km²). Spośród gmin miejsko-wiejskich największą powierzchnię obszarów wiejskich ma gmina Strzelce Opolskie (173 km² obszarów wiejskich).

Położenie obszaru jest jego zdecydowanym atutem. Bliskość ważnych szlaków komunikacyjnych (w tym autostrady A4) powoduje, że obszar jest stosunkowo łatwo dostępny z innych regionów Polski oraz z Niemiec. Wysoka atrakcyjność przestrzeni inwestycyjnej dużych ośrodków wzrostu (Wrocław,

Katowice, Opole) oraz sąsiadujących ośrodków może jednak stanowić zagrożenie związane z odpływem kapitału ludzkiego oraz może doprowadzić do współzawodnictwa o nowe inwestycje.

Atutem subregionu, który może być w jeszcze większym stopniu podkreślany, jest posiadanie terenów zielonych i rekreacyjnych o wysokich walorach turystycznych. Ich właściwe wykorzystanie jest jednym z największych wyzwań stawianych w perspektywie do 2030 roku.

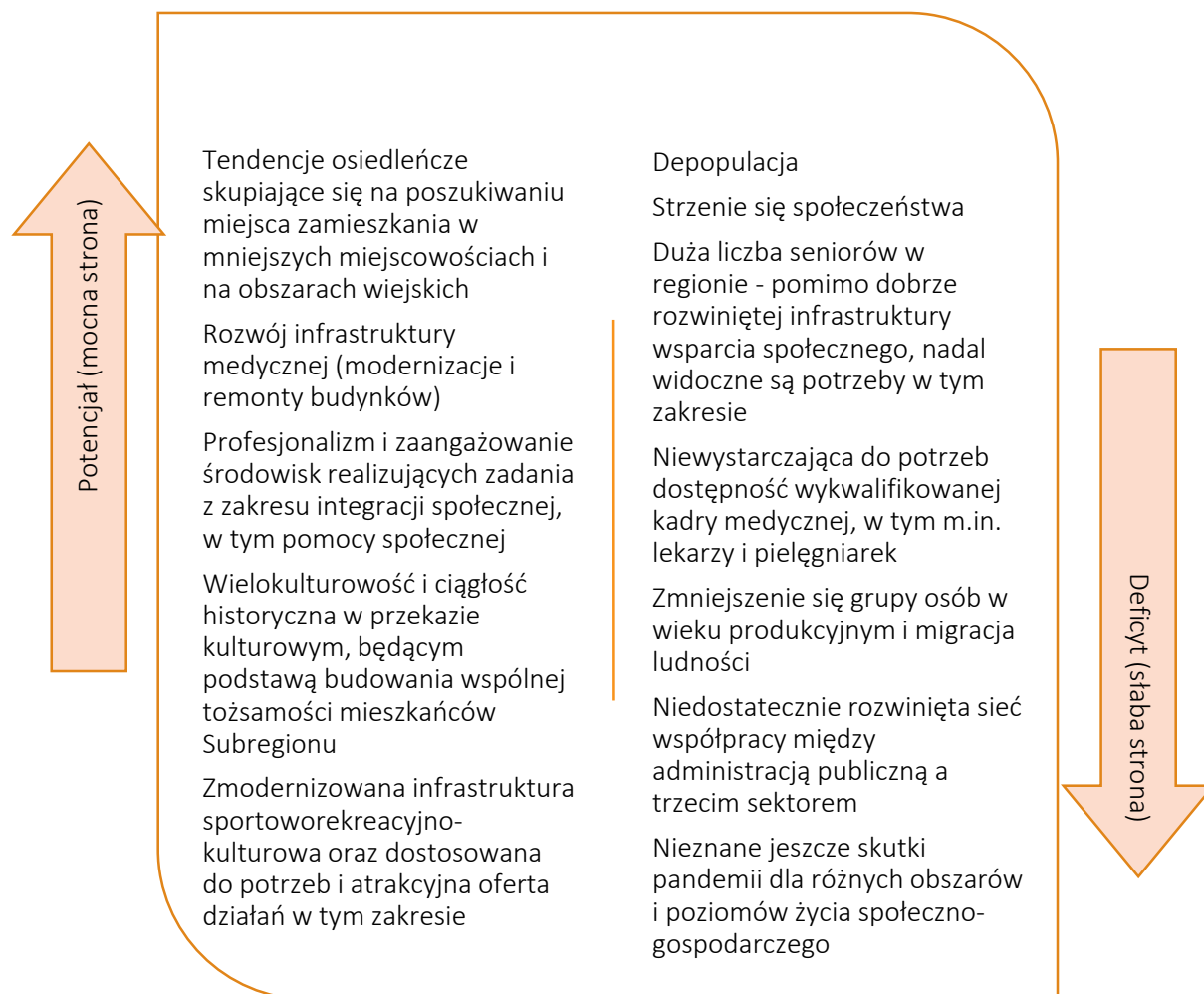
Zróżnicowany potencjał zasobów KSSOF odzwierciedlają również specyficzne zasoby środowiskowe: różnorodność biologiczna, walory przyrodniczo-krajobrazowe, wysoki potencjał produkcyjny gleb, wysokie walory rolniczej przestrzeni produkcyjnej, baza surowców mineralnych czy potencjał energetyczny środowiska. Stwarzają one dobre warunki do zamieszkania, powodują wzrost dynamizacji i aktywizacji gospodarki, warunkują rozwój w obszarze turystyki (zwłaszcza w połączeniu z dobrymi uwarunkowaniami w zakresie uprawiania turystyki aktywnej i jednodniowej). Dodatkową szansą rozwojową jest potencjał rzeki Odry. Jednak stan środowiska nadal jest jednak niezadowolający, w szczególności z powodu zanieczyszczenia powietrza (wysokie wartości emisji CO₂ i pyłów zawieszonych) i wód powierzchniowych oraz występujących zagrożeń klimatycznych, a także niebezpieczeństwa zmniejszania się bioróżnorodności. KSSOF w stosunku do innych obszarów funkcjonalnych Polski południowej charakteryzuje się wysokim potencjałem w zakresie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, jednak nadal wykazuje się relatywnie niską wartością wskaźnika produkcji energii ze źródeł odnawialnych.

3.2 Otoczenie społeczne

Analiza otoczenia społecznego jest zobrazowana wskaźnikami z obszaru polityki społecznej. Biorąc pod uwagę uwarunkowania w skali województwa opolskiego, wskazuje m.in. na spadek zasięgu ubóstwa ekonomicznego i liczby osób korzystających z pomocy społecznej. Z kolei poprawa wartości wskaźnika rozwoju społecznego sytuuje województwo opolskie wśród regionów wysoko rozwiniętych i wynika z rozwoju w wymiarze zdrowia, edukacji i zamożności. Z kolei wśród mieszkańców KSSOF, oceniane są ogólne warunki życia, w tym pozycja materialna, miejscowości zamieszkania czy ogólna satysfakcja z pozycji zawodowej i warunków pracy. Największe deficyty wykazywane są wśród elementów związanych z opieką medyczną, w tym zwłaszcza z niewystarczającymi do zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych kadrami medycznymi. Opisywane w diagnozie strategicznej dla województwa opolskiego deficyty wskazują również na negatywne procesy demograficzne, w tym zwłaszcza zjawisko depopulacji (kształtowane znacząco przez ujemny przyrost naturalny i w mniejszym stopniu przez ujemne saldo migracji) oraz starzenie się społeczeństwa, stanowią wciąż aktualną barierę oraz zagrożenie dla obecnego i przyszłego rozwoju społeczno-gospodarczego województwa opolskiego. Biorąc pod uwagę uwarunkowania społeczne, wyznacznikiem obszaru jak i całego województwa jest zróżnicowanie kulturowe, związane z etnicznym podziałem społeczności – na obszarze występuje liczna mniejszość niemiecka, ponadto znaczna część mieszkańców deklaruje śląską przynależność narodowo-etniczną.

KSSOF, podobnie jak województwo opolskie, charakteryzuje się zmniejszającą się liczbą mieszkańców. Prognozy długoterminowe nie są optymistyczne. Odwrócenie tego negatywnego trendu będzie największym wyzwaniem polityki społecznej kraju. Będzie także w dużym stopniu determinować realizację lokalnej polityki społecznej na obszarze poszczególnych gmin. Zwiększenie liczby urodzeń i zatrzymanie migracji, przede wszystkim młodych osób, zależeć będzie prawdopodobnie od poprawy sytuacji na rynku pracy. W celu poprawy samej jakości życia, do głównych wyzwań należy inwestowanie w infrastrukturę rekreacyjną i sportową pozwalającą w pełni wykorzystać walory przyrodnicze, w tym przestrzeń wokół Góry Świętej Anny.

3.3 Otoczenie gospodarcze

Województwo opolskie, w stosunku do wskaźników krajowych, charakteryzuje średni poziom rozwoju gospodarczego, mierzony wartością produktu krajowego brutto na mieszkańca. Mimo systematycznego wzrostu PKB per capita, obserwuje się pogorszenie relacji w stosunku do wartości osiąganych średnio w kraju. Jedną z przewag konkurencyjnych obszaru jest zróżnicowana struktura przemysłu (przemysł spożywczy, mineralny, metalowy oraz chemiczny). Województwo opolskie charakteryzuje się także wysoko produktywnym rolnictwem, któremu sprzyja nie tylko wysoki poziom kultury rolnej, ale i potencjał rolniczej przestrzeni produkcyjnej (czyli warunki klimatyczne, glebowe czy ukształtowanie terenu – obszar jest stosunkowo płaski). W porównaniu z innymi obszarami KSSOF charakteryzuje niższy poziom przedsiębiorczości mieszkańców, mierzony liczbą osób fizycznych prowadzących własną działalność gospodarczą. Wolniej rosną również wynagrodzenia, co ma związek także z brakiem dostatecznej liczby wysoko wykwalifikowanych ekspertów z różnych branż związanych z wysokimi technologiami. Odnotowuje się odpływ kadr pracowniczych do sąsiednich ośrodków wzrostu gospodarczego (Wrocław, Katowice).

Zagospodarowanie terenów inwestycyjnych oraz inwestycje o charakterze gospodarczym na obszarze KSSOF to główny atut subregionu. Ogólna ocena atrakcyjności inwestycyjnej obszaru jest wysoka. W porównaniu z pozostałymi ośrodkami województwa KSSOF konkurować może z Aglomeracją Opolską pod względem rozwoju przedsiębiorczości. Decyduje o tym jakość powiązań przestrzennych (dogodne położenie, infrastruktura transportowa) oraz potencjał kapitału ludzkiego. Zagrożeniem dla rozwoju może być proces zasysania zasobów kapitału ludzkiego do stosunkowo bliskich obszarów metropolitalnych.

3.4 Uwarunkowania w skali globalnej

W oparciu o aktualne informacje związane z sytuacją globalną oraz Europejską, należy wskazać następujące zagadnienia, jako mające wpływ na realizację założeń rozwojowych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego:

- światowy kryzys gospodarczy związany z pandemią COVID-19. Skutki gospodarcze, biorąc pod uwagę prognozy PKB, są jednoznacznie negatywne, jednak należy podkreślić, że okresy kryzysów są również szansą na pozytywną zmianę i tak podchodzi do nich znaczna część przedsiębiorców;
- zmiany w zakresie bezpieczeństwa kraju związane z wojną w Ukrainie – napływ uchodźców wojennych oraz zmiana w zakresie polityki bezpieczeństwa wewnętrznego na wiele lat zmienia perspektywę zarówno w sferze społecznej (współistnienia i życia publicznego) oraz gospodarczej (pojawienie się napływu zagranicznej siły roboczej). Nie są znane w tej chwili oraz trudne są do analizy skutki wydłużającego się konfliktu zbrojnego w perspektywie długoterminowej.
- zmiany klimatyczne – problemem globalnym dotyczącym regionu są zmiany klimatyczne, które generują nie tylko ekstremalne zjawiska pogodowe, ale również są lub, w niedalekiej przyszłości, mogą być powodem występowania problemów społecznych (migracje klimatyczne, choroby związane z ociepleniem klimatu, konieczność adaptacji do nowych warunków życia, niedobory wody i żywności);
- postęp technologiczny – uwarunkowania związane z rewolucji wynikającej z coraz szerszego i bardziej zaawansowanego stosowania technologii w każdej dziedzinie życia. Robotyzacja a także cyfryzacja będą miały wpływ na wypieranie ludzi z niektórych zawodów, a w części z nich znacząco wspierały rozwój gospodarczy. Jednocześnie postęp technologiczny będzie stwarzał możliwości rozwoju nowych zawodów;
- wzrost konkurencyjności gospodarek państw pozaeuropejskich – konkurencyjność pojedynczych państw europejskich będzie prawdopodobnie spadała, zwłaszcza w kontekście współpracy gospodarczej. Tym bardziej rozwój Polski, będzie w większym stopniu zależał od współpracy w ramach UE oraz będzie powiązany i uzależniony od koniunktury światowej. Niebagatelne znaczenie będzie miała możliwie przedłużająca się gospodarcza i polityczna izolacja Rosji na arenie międzynarodowej.

3.5 Uwarunkowania regionalne

Regionalne uwarunkowania zewnętrzne ograniczone są do wpływu polityk lokalnych na działania na szczeblu wojewódzkim. Wśród najważniejszych należy wskazać:

- Politykę inwestycyjną nakierowaną na ograniczenie negatywnych skutków zmian klimatycznych oraz dbanie o środowisko przyrodnicze
- Podjęcie działań ograniczających skutki pandemii COVID-19. Czynnikiem mającym olbrzymi wpływ w ciągu ostatniego okresu na rozwój KSSOF, jak i całego świata, jest pandemia zakaźnej choroby COVID-19 wywoływanej przez koronawirusa SARS-CoV-2. Wpływ pandemii na rozwój

lokalny, w tym społeczny, zdrowotny i gospodarczy będzie mógł zostać oceniony dopiero po jej zakończeniu. Niemniej już w chwili obecnej widoczne są określone trendy w różnych obszarach życia społecznego czy gospodarczego. Ważnym z punktu widzenia ograniczania jej skutków jest wdrażania instrumentów związanych z jednej strony na poprawę warunków świadczenia usług społecznych i zdrowotnych, z drugiej, kształtowanie czynników rozwoju gospodarczego (m.in. poprzez stymulowanie wzrostu rynku pracy).

- Realizacja działań wyrównujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego kraju – region powinien wykorzystywać i wzmacniać własne zasoby kapitału ludzkiego i instytucjonalnego w celu maksymalnie efektywnego pozyskiwania zasobów zewnętrznych. Działania w obrębie województwa opolskiego skupione będą zwłaszcza wokół kształtowania postaw przedsiębiorczych na obszarach o niskich wskaźnikach rozwoju gospodarczego. Niebagatelny wpływ na kształtowanie tej sfery działalności będą miały podmioty ekonomii społecznej oraz instytucje otoczenia biznesu. Ważne jest stworzenie optymalnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości.
- Podjęcie działań związanych z odwróceniem niekorzystnych zmian demograficznych poprzez skuteczne wdrażanie rozwiązań ukierunkowanych na wspieranie polityki senioralnej i rodzinnej, w tym opieki nad dziećmi oraz wspierających integrację i pomoc emigrantom, w tym stwarzanie warunków do osiedlenia dla uchodźców wojennych.

4 Analiza SWOT

Obszar	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
demografia	wysoki wskaźnik gęstości zaludnienia, wyższy niż dla województwa opolskiego i wartości ogólnopolskiej	systematyczny spadek liczby ludności KSSOF	niższe wydatki na politykę senioralną niż w województwie dzięki wolnemu przyrostowi osób w wieku poprodukcyjnym	postępujące wyludnianie się obszaru może prowadzić do obniżenia atrakcyjności osiedleńczej
		ujemny przyrost naturalny, niekorzystny na tle kraju oraz województwa opolskiego		niższe wpływy podatkowe z powodu wyludniania się obszaru oraz trudności finansowe poszczególnych gmin tworzących KSSOF
	relatywnie niski przyrost ludności w wieku poprodukcyjnym w stosunku do sytuacji panującej	zmieniająca się na niekorzyść struktura wiekowa - stały wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym, przy jednoczesnym spadku liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym	Tendencje osiedleńcze skupiające się na poszukiwaniu miejsca zamieszkania w mniejszych	

Obszar	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
	w województwie oraz kraju		mięscowościach i na obszarach wiejskich	
		prognozy demograficzne wskazujące na stały spadek liczby osób zamieszkujących obszar	Duża ilość nowopowstających miejsc pracy, zachęcająca do osiedlania się	postępujące starzenie się społeczności może prowadzić do konieczności ponoszenia wyższych kosztów w zakresie świadczenia usług opiekuńczych
infrastruktura komunikacyjna i techniczna	doskonałe położenie KSSOF w przestrzeni komunikacyjnej w skali krajowej i europejskiej	brak lotniska w województwie	rozwój funkcji gospodarczych i turystycznych	ze względu na brak dostępu do sieci gazowej użytkowanie innych, mniej ekologicznych paliw kopalnych
	obecność ważnego węzła kolejowego o dużym znaczeniu w ruchu pasażerskim i towarowym	brak pełnego zintegrowania systemu transportowego		
	duże możliwości rozwoju transportu wodnego (zielony korytarz transportowy)	nierentowny międzygminny transport publiczny		postępująca degradacja środowiska naturalnego

Obszar	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
	inwestycje w infrastrukturę komunikacyjną (budowa obwodnicy Kędzierzyna-Koźła, zakup niskoemisyjnych autobusów komunikacji międzymiastowej)	duża dysproporcja w zakresie dostępności sieci gazowej, brak sieci na terenach wiejskich		
	wysoki wskaźnik dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni	słabe wyposażenie mieszkań w instalacje sanitarne (Cisek, Pawłowiczki i Polska Cerekiew)	wysoka atrakcyjność gospodarcza ze względu na położenie KSSOF oraz jego skomunikowanie – w szczególności drogowe i kolejowe	nierównomierny rozwój poszczególnych elementów systemu transportowego
	bardzo wysoki wskaźnik dostępu ludności do sieci wodociągowej			
	intensywny rozwój sieci kanalizacyjnej oraz dobry poziom skanalizowania gmin KSSOF	brak obwodnicy Strzelec Opolskich		brak stabilności na rynku przewoźników w transporcie publicznym w powiecie K-K
	przejęcie organizacji			

Obszar	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
	transportu publicznego przez samorządy powiatu strzeleckiego poprzez Związek Jedź z Nami			
infrastruktura mieszkaniowa	dynamiczny wzrost liczby mieszkań socjalnych	deficyt mieszkań (wskaźnik liczby mieszkań przypadających na 1 000 mieszkańców niższy od średniej krajowej)	kreowanie polityki mieszkaniowej KSSOF przez lokalne samorządy	wyludnianie się obszaru KSSOF ze względu na brak dostępnych mieszkań
	nieznaczny wzrost od 2018 r. liczby nowych mieszkań oddawanych do użytkowania	niska dynamika wzrostu zasobów mieszkaniowych	zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych osób w trudnej sytuacji życiowej	migracje zewnętrzne, w szczególności osób w wieku produkcyjnym
	stopniowy wzrost wskaźnika liczby mieszkań przypadających na 1 tys. mieszkańców			
	niższy wskaźnik liczby osób bezrobotnych na 1000	przyrost liczby osób długotrwale bezrobotnych w powiecie strzeleckim	zaspokojenie potrzeb chłonnego rynku pracy	wzrastające wydatki pomocy społecznej

Obszar	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
potencjał gospodarczy i rynek pracy	mieszkańców niż w Polsce i województwie opolskim			
	wyższe, przeciętne, miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim niż w Polsce i województwie opolskim	wyższe przeciętne wynagrodzenie mężczyzn niż kobiet	rozwijanie kapitału ludzkiego	umacnianie nierówności
	wzrastająca liczba obcokrajowców na rynku pracy	niska liczba kursów zawodowych z zakresu nowych technologii i innowacyjności	rozwijanie potencjału społeczno-gospodarczego KSSOF	stagnacja i brak innowacji w gospodarce
	dostępność specjalistycznych kursów zawodowych dla osób pozostających bez zatrudnienia	stosunkowo wysoka liczba pracowników dojeżdżająca do pracy poza obszar KSSOF	promocja regionu jako atrakcyjnego gospodarczo	brak pracowników na lokalnym rynku pracy
	duża ilość atrakcyjnych terenów inwestycyjnych			

Obszar	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
edukacja	wzrost liczby uczniów w szkolnictwie podstawowym	częste zmiany dotyczące organizacji systemu oświaty	wysoka dostępność szkolnictwa podstawowego i możliwość ograniczenia konieczności dowożenia uczniów	zniechęcenie do podnoszenia kwalifikacji przez osoby młode
	stosunkowo dobrze zabezpieczone potrzeby edukacyjne uczniów ze specjalnymi potrzebami	stosunkowo niska liczba szkół prowadzonych przez organizacje społeczne i pozarządowe	silniejszy udział osób z niepełnosprawnością w rynku pracy	brak możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych
	bogata oferta kształcenia w szkołach branżowych w zakresie różnorodności zawodów	spadek liczby uczniów w szkołach zawodowych i branżowych	świadczanie zróżnicowanych usług rzemieślniczych wysokiej jakości	zagrożenie nauczycieli bezrobociem i konieczność przebranżowienia
		spadająca liczba szkół ogólnokształcących		
		niska liczba szkół technicznych (techników)		

Obszar	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
kultura	niższa niż w Polsce liczba ludności przypadająca na 1 placówkę biblioteczną	brak strategicznego podejścia do organizacji i promocji wydarzeń kulturalnych na obszarze KSSOF	wzmocnienie i promocja obszaru poprzez organizację wielu wydarzeń kulturalnych, przekładająca się na wzrost zainteresowania kulturą i dziedzictwem kulturowym wśród turystów.	niska atrakcyjność turystyczna
		niska liczba kin i muzeów w szczególności w miastach powiatowych KSSOF	możliwość zwiększenia funkcjonalności bibliotek o działania upowszechniające kulturę	pandemia zakaźnej choroby COVID-19 utrudniająca funkcjonowanie sektora kultury
	znaczny wzrost liczby kół i klubów zainteresowań, w szczególności w Kędzierzynie-Koźlu	niższa niż przeciętna w województwie i w Polsce liczba dostępnych pozycji bibliotecznych na 1000 mieszkańców		rozdrobienie działań w obszarze kultury i zanik tożsamości lokalnych
turystyka	centrum Pielgrzymkowo-Rekreacyjno Turystyczne Góra Św. Anny jako czołowy	niedoinwestowanie obiektów infrastruktury okołoturystycznej Góry Św. Anny do potrzeby	rozwój turystyki pątniczej, rowerowej i kajakowej w skali kraju	trudności z pozyskaniem funduszy na ochronę dziedzictwa kulturowego

Obszar	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
	produkt turystyczny w skali województwa i kraju	narastającego ruchu turystycznego		
	duży potencjał rzeki Odry, Małej Panwi i Kanału Gliwickiego w kształtowaniu oferty rekreacyjnej dla turystów	niskie wykorzystanie turystyczne rzeki Odry		
	duża dynamika rozwoju sieci dróg rowerowych	spadek liczby oferowanych miejsc noclegowych na obszarze KSSOF		
	potencjał turystyki rowerowej (Odrzańska Trasa Rowerowa)	malejące zainteresowanie regionem turystów zagranicznych		pandemia zakaźnej choroby COVID-19 utrudniająca funkcjonowanie sektora turystycznego
		słabo rozwinięta baza hotelowa wysokiej kategorii		
				obniżenie atrakcyjności gospodarczej

Obszar	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
organizacje społeczeństwa obywatelskiego	wzrastająca liczba organizacji pozarządowych	niższa niż w Polsce i województwie liczba organizacji pozarządowych przypadających na 1000 mieszkańców	rozwój sektora obywatelskiego	spadek zainteresowania tworzeniem nowych organizacji pozarządowych - wykluczenie obszarów wiejskich
	funkcjonujące na terenie KSSOF podmioty ekonomii społecznej – spółdzielnie socjalne	niska liczba organizacji III sektora	skuteczniejsze zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej	nierównomierny rozwój sektora NGO.
			stworzenie możliwości osobom wykluczonym funkcjonowania na rynku pracy	możliwy wzrost liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w kontekście zmian koniunktury rynkowej i ogólnej kondycji finansowej kraju
zdrowie, opieka i pomoc społeczna	spadająca liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej	wysokie zagrożenie nowotworami skóry 1 miejsce w kraju pod względem grupy przyczyn zgonów choroby krwi i układu odpornościowego	zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym.	wzrost zachorowalności na choroby cywilizacyjne

Obszar	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
	wysoka liczba placówek stacjonarnej pomocy społecznej	niższa liczba lekarzy niż średnia ogólnopolska	wzrost długości życia	ze względu na braki w podstawowej opiece zdrowotnej zwieszenie się kosztów leczenia w przyszłości
	wzrastająca liczba miejsc w placówkach pomocy społecznej	niska liczba przychodni prowadzonych przez samorząd	Przyspieszenie akcji szczepień na COVID-19	pandemia zakaźnej choroby COVID-19 powodująca utrudnienia w dostępie do służby zdrowia
		niski odsetek osób zaszczepionych na COVID-19		
bezpieczeństwo	malejąca przestępczość w KSSOF	brak trendu spadkowego w liczbie przestępstw drogowych	wzrost atrakcyjności osiedleńczej	wzrost liczby wypadków drogowych
	niższy stopień przestępczości niż w województwie	bardzo wysoka śmiertelność w wypadkach drogowych, a także duża liczba rannych		niskie bezpieczeństwo w ruchu drogowym
	wskaźnik liczby pożarów i miejscowych zagrożeń niższy niż w województwie	problem wypalania traw i nieużytków rolnych		ograniczenie możliwości komunikacyjnych
		wysokie zagrożenie powodziowe (Q=10%) oraz chemiczne		degradacja infrastruktury drogowej

Obszar	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
zasoby przyrodnicze i ochrona środowiska	bogate zasoby przyrodnicze, w postaci różnorodnych form ochrony przyrody	silnie zmienione wody powierzchniowe o złej jakości	rozwój technologii proekologicznych	wzrost zachorowań na choroby nowotworowe – przede wszystkim układu oddechowego
	duże możliwości rozbudowy infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej na bazie zasobów środowiska przyrodniczego	wzrost ilości zebranych odpadów zmieszanych przypadającej na 1 mieszkańca		postępująca degradacja środowiska naturalnego i zasobów naturalnych
	bogate zasoby wód podziemnych w regionie	zanieczyszczenie powietrza przez źródła przemysłowe (zwłaszcza w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim) i transport drogowy	rozwój instalacji do produkcji energii ze źródeł odnawialnych	Zmniejszające się zasoby wody pitnej (postępująca susza obszarowa)
	wyższy od wartości dla województwa opolskiego wskaźnik ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków			
	lokalizacja RIPOK na terenie KSSOF	przekroczenia poziomów dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego	rozwój funkcji turystycznych KSSOF	spadek atrakcyjności turystycznej

Obszar	Mocne strony	Słabe strony	Szanse	Zagrożenia
	budowa w większości gmin Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych oraz prowadzona kampania edukacyjna o gospodarowaniu odpadami	PM10 oraz benzo(a)pirenu w pyłe PM10		znaczny wzrost kosztów gospodarowania odpadami

III Poziom strategiczny. Założenia rozwojowe Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030

Przedmiotowe opracowanie: Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030 stanowi terytorialną strategię rozwoju definiowaną w przepisach prawa jako strategia ponadlokalna.

Ponadto na poziomie operacyjnym, jako odrębny dokument o charakterze wdrożeniowym, skonstruowano Strategię IIT, która odnosi się do realizacji zintegrowanych inwestycji terytorialnych przy wsparciu samorządu województwa opolskiego i środków znajdujących się w Programie Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027, jako dedykowane środki IIT.

Innymi słowy, dokument jako strategia ponadlokalna (natomiast w sensie podstawowego ukierunkowania – terytorialna) odwołuje się do Kędzierzyńsko-Strzeleckiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego jako przedmiotu analizy, poprzez budowanie planu strategicznego w perspektywie

W ujęciu technicznym zawartość rozdziału III *Poziom strategiczny. Założenia rozwojowe Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030* to kontynuacja *Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do roku 2020*.

1. Misja Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego

Misja Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego to podstawowa deklaracja, w której samorządy wskazały kluczowe dla nich wartości w kontekście współpracy i budowania terytorialnie ukierunkowanego rozwoju. Ten fakt miał miejsce w momencie wchodzenia w zakończoną już perspektywę finansową Unii Europejskiej przewidzianą do realizacji w latach 2014-2020.

Przeprowadzona ewaluacja dotychczas obowiązujących dokumentów korzystnie weryfikuje treść misji, która w pewnej ogólności wyznacza cel nadrzędny dla Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego czy też w szerszym ujęciu stanowi fundament polityki rozwojowej gmin i powiatów tworzących obszar.

W związku ze zmianami legislacyjnymi takimi jak chociażby zdefiniowanie miejsca strategii rozwoju w hierarchii dokumentów planistycznych oraz de facto wskazania potrzeby integracji interwencji społeczno-gospodarczej z wymiarem przestrzennym, również misja wymaga pewnego przeformułowania.

Tym samym ostateczna redakcja misji jest odpowiedzią na zmieniającą się optykę i uwarunkowania prawne, tak ażeby już na tym pierwszym etapie budowania planu strategicznego wyraźnie wskazać komponenty społeczne, gospodarcze i przestrzenne.

Elementarną treścią misji jest dążenie do dobrobytu i zapewnienia wysokiej jakości życia w równej mierze mieszkańców terenów wiejskich jak i miast. Jest to również wyraz rozumienia współpracy jako partnerstwa autonomicznych samorządów, które opierają się na wspólnotach mieszkańców. Podnoszenie standardu świadczonych usług i jakości infrastruktury wymaga podejścia terytorialnego, które stanowi rdzeń opracowania.

Misja Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego

Wzmacnianie kapitału społecznego jako kluczowego potencjału Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego, którego wartość będzie decydowała o jego przyszłym sukcesie konkurencyjnym.

Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej i wzmacnianie rynku pracy poprzez wykorzystanie unikatowych zasobów technicznych, przyrodniczych i kulturowych.

Integracja przestrzenna obszaru w oparciu o harmonijny rozwój sieci powiązań funkcjonalnych, wdrażanie ekologicznych rozwiązań oraz wysoką jakość infrastruktury i usług publicznych.

2. Wizja rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego

Z misją Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego ściśle wiąże się wizja – tj. projektowany obraz obszaru w roku 2030, która ma jednoczyć wokół zawartych w niej idei.

Wizja rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego

Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki dzięki partnerskiej współpracy buduje swój własny potencjał wykraczający poza wąskie ramy poszczególnych samorządów.

Kapitał ludzki i społeczny obszaru stanowi jego wyróżnik, przewagę konkurencyjną oraz ważny zasób gospodarczy i ekonomiczny.

Wspólnota mieszkańców korzysta z zintegrowanego systemu usług publicznych, który wykorzystuje nowoczesne zaplecze ośrodków miejskich (Kędzierzyna-Koźła i Strzelec Opolskich) oraz uzupełniające się specjalizacje poszczególnych instytucji publicznych.

Zwiększona atrakcyjność gospodarcza pozytywnie wpływa na sytuację demograficzną, dywersyfikację rynku pracy oraz zamożność zamieszkujących obszar.

Unikatowe zasoby przyrodnicze, naturalne i przede wszystkim kulturowe wpływają na poszerzenie struktury podmiotów gospodarczych.

Inwestycje w infrastrukturę techniczną umożliwiły integrację przestrzenną i poprawiły skomunikowanie obszaru. Wydajny i ekologiczny system komunikacyjny to wizytówka subregionu.

Dzięki skumulowaniu inwestycji prośrodowiskowych Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki charakteryzuje się dobrym stanem środowiska naturalnego oraz widoczną poprawą jakości powietrza.

Poza odniesieniami do kwestii społecznych, gospodarczych i przestrzennych, wizja traktuje również na temat miękkich czynników rozwoju. Kooperacja i korzystanie z płaszczyzny jaką jest subregionalne Stowarzyszenie skupiającego poszczególne samorządy to ważna szansa rozwojowa, której efektywne wykorzystanie zależy od podejmowania konkretnych inicjatyw. Po drugie podejmowanie działań marketingowych, ukierunkowanych terytorialnie to akcelerator rozwoju gospodarczego, ale również element budujący przywiązanie i dumę z zamieszkiwania Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego przez przeszło 160 tysięcy osób.

3. Cele strategiczne Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego

Rozdział stanowi odpowiedź na przepisy zawarte w Ustawie z dnia 8 marca 1990 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, 1378) o samorządzie gminnym, gdzie w Art. 10e. 3. 1), w której czytamy, że strategia zawiera „cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym”. Zgodnie z przywołaną treścią ustawy o samorządzie gminnym na strategicznym poziomie interwencji obligatoryjnie należy zdefiniować trzy wymiary. W ujęciu tematycznym tworzą one ramy dla planów strategicznych i operacyjnych.

Wyznaczone w rozdziale cele strategiczne odwołują się do obligatoryjnych wymiarów stanowiących domeny planowania strategicznego, które przedstawiono na poniższej grafice.

wymiar społeczny

wymiar gospodarczy

wymiar przestrzenny

W ramach procesu planistycznego oraz konsultacji społecznych zdecydowano się na wyznaczenie sześciu celów strategicznych przypisanych do trzech wskazanych wymiarów.

Każdy z wymiarów ma równoważny charakter, ich zintegrowane ujęcie i komplementarność pozwala uchwycić, a następnie kompleksowo opisać pożądany, planowany rozwój subregionu w perspektywie roku 2030. Warto tym samym przedstawić logikę interwencji na poziomie strategicznym.

Wymiar	Wymiar społeczny
Cel strategiczny 1.	Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF
Uwarunkowania	Cel zakłada realizację działań ukierunkowanych na poprawę jakości świadczonych usług publicznych przez samorządy w każdym z obszarów. Tym samym cel strategiczny odnosi się do sfery edukacji, kultury, pomocy społecznej, ale również sfery spędzania czasu wolnego chociażby poprzez aktywność fizyczną: sport czy rekreację. Ponadto zakres interwencji przewiduje również podejmowanie działań rewitalizacyjnych definiowanych jako proces ukierunkowany na zmianę społeczną pozwalającą na wyjście ze stanu kryzysowego poszczególnym obszarom zdegradowanym.
Cel strategiczny 2.	Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców

Uwarunkowania	Cel strategiczny 2. ma komplementarny charakter w stosunku do Celu strategicznego 1., koncentruje się na podejmowaniu działań inwestycyjnych: modernizacyjnych lub polegających na tworzeniu potrzebnej infrastruktury. Realizacja celu umożliwi powstanie bazy lokalowej dla świadczenia usług publicznych, w tym społecznych, kulturowych, edukacyjnych i rekreacyjnych. W ramach interwencji planowane jest zapewnienie wsparcia osobom potrzebującym oraz zagrożonym wykluczeniem społecznym, np. w formie nowoczesnych placówek takich jak: centra usług społecznościowych.
---------------	--

Wymiar	Wymiar gospodarczy
Cel strategiczny 3	Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego
Uwarunkowania	Cel strategiczny koncentruje się na kluczowych z punktu widzenia atrakcyjności inwestycyjnej czynnikach jakim są dostępność komunikacyjna oraz spójność systemu transportowego. Poza transportem publicznym w szerokim znaczeniu w ramach celu znajdują się również przedsięwzięcia integrujące obszar poprzez rozwijanie sieci dróg publicznych (poprawy bezpieczeństwa oraz standardów infrastruktury towarzyszącej), jak również ścieżek rowerowych. Biorąc pod uwagę przepływy związane z przemieszczaniem się z miejsc zamieszkania do pracy cel ma fundamentalne znaczenie w kontekście jakości życia wspólnoty zamieszkującej obszar KSSOF.
Cel strategiczny 4.	Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby
Uwarunkowania	Rozwój gospodarczy musi być planowany w ścisłej korelacji z dostępnymi zasobami. KSSOF posiada zasoby naturalne oraz istotne i rozpoznawalne dziedzictwo kulturowe i historyczne. Stymulowanie gospodarki musi koncentrować się na m.in. wykorzystaniu potencjału Góry św. Anny oraz maksymalizacji dywersyfikacji struktury gospodarczej. Należy nadać również rangę działaniom miękkim ukierunkowanym na kształcenie, głównie zawodowe oraz promocję gospodarczą obszaru.

Wymiar	Wymiar przestrzenny
Cel strategiczny 5	Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców
Uwarunkowania	Kwestie klimatyczne: adaptacja do obserwowanych w tym zakresie zmian, ochrona bioróżnorodności, retencja, realizowanie polityk niskoemisyjnych to rdzeń interwencji w ramach niniejszego celu. Biorąc pod uwagę ukierunkowanie środków UE na ten aspekt oraz potrzeby wskazane przez samorządy KSSOF można prognozować,

	że skumulowanie interwencji prośrodowiskowej będzie ważnym elementem rozwoju obszaru. Wykorzystanie wewnętrznego potencjału dobrej jakości środowiska naturalnego, licznych terenów zielonych, może stać się zarówno kotłem zamachowym lokalnej gospodarki, jaki i znakiem rozpoznawczym KSSOF. Istotne jest jednak to, aby w ślad za podejmowanymi działaniami rozwojowymi, szły także działania nastawione na zachowanie jakości środowiska naturalnego
Cel strategiczny 6.	Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF
Uwarunkowania	Funkcją celu jest integracja obszaru w sferze przestrzennej, społecznej i gospodarczej. Ta integracja będzie się odbywała również przez wdrażanie instrumentu ZIT oraz IIT na lata 2021-2027. Poza wskazanym aspektem ZIT-owskim, cel skupia się na integracji planistycznej w rozumieniu przepisów o planowaniu przestrzennym, rewitalizacji jako ważnego narzędzia polityki przestrzennej oraz strategicznych zadaniach integrujących obszar (kluczowe inwestycje drogowe, potencjał rzeki Odry itd.).

Wymiar	Wymiar społeczny
Cel strategiczny 1.	Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF
Cel strategiczny 2.	Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców
Wymiar	Wymiar gospodarczy
Cel strategiczny 3	Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego
Cel strategiczny 4.	Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby
Wymiar	Wymiar przestrzenny
Cel strategiczny 5	Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców
Cel strategiczny 6.	Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF

4. Kierunki działań Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego

Strategia ponadlokalna, w myśl przepisów prawa, musi zawierać „kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych”. Idąc tym tropem w przedmiotowym rozdziale zaprezentowano katalog wszystkich planowanych do podjęcia działań wraz z syntetycznym odniesieniem się do kontekstu, głównie zakresu oraz skali potrzeb w ramach każdego z działań.

	Wymiar społeczny
Cel strategiczny 1.	Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF
Kierunek działania 1.1	Podnoszenie standardów polityki społecznej
Kierunek działania 1.2	Ochrona zdrowia i profilaktyka zdrowotna
Kierunek działania 1.3	Podnoszenie jakości edukacji na terenie KSSOF
Kierunek działania 1.4	Budowa systemu wsparcia instytucjonalnego dla seniorów i osób niepełnosprawnych
Kierunek działania 1.5	Rozwijanie oferty instytucji kultury
Kierunek działania 1.6	Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego
Kierunek działania 1.7	Wzmacnianie potencjału społeczeństwa obywatelskiego
Kierunek działania 1.8	Stworzenie odpowiedniej oferty sportowej i rekreacyjnej
Cel strategiczny 2.	Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców
Kierunek działania 2.1	Modernizacja, rozbudowa i budowa infrastruktury oświatowej
Kierunek działania 2.2	Podnoszenie standardu infrastruktury służby zdrowia
Kierunek działania 2.3	Realizacja polityki dostępności
Kierunek działania 2.4	Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz poszerzenie dostępnych zasobów sektora kultury
Kierunek działania 2.5	Modernizacja i budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej
	Wymiar gospodarczy

Cel strategiczny 3	Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego
Kierunek działania 3.1	Wzmacnianie integracji i jakości systemu transportu zbiorowego
Kierunek działania 3.2	Rozwój technologii niskoemisyjnych
Kierunek działania 3.3	Modernizacja, rozbudowa i budowa sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą
Cel strategiczny 4	Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby
Kierunek działania 4.1	Podnoszenie jakości kształcenia i kompetencji mieszkańców KSSOF
Kierunek działania 4.2	Prowadzenie aktywnego marketingu gospodarczego KSSOF
Kierunek działania 4.3	Rozwijanie potencjału turystycznego w oparciu o zasoby kulturowe i przyrodnicze
Kierunek działania 4.4	Aktywne tworzenie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej
Kierunek działania 4.5	Budowa sieci współpracy instytucjonalnej oraz zintegrowanego systemu wsparcia przedsiębiorców
	Wymiar przestrzenny
Cel strategiczny 5	Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców
Kierunek działania 5.1	Rozwijanie i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej
Kierunek działania 5.2	Ochrona bioróżnorodności i dbałość o tereny atrakcyjne przyrodniczo
Kierunek działania 5.3	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej
Kierunek działania 5.4	Rozwijanie systemu gospodarki odpadami
Kierunek działania 5.5	Rozwijanie Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)

Kierunek działania 5.6	Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego
Kierunek działania 5.7	Kompleksowe działania na rzecz poprawy jakości powietrza
Kierunek działania 5.8	Rozwój systemu bezpieczeństwa, ratownictwa i ochrony przeciwpowodziowej
Kierunek działania 5.9	Zarządzanie kryzysowe i poprawa bezpieczeństwa publicznego
Kierunek działania 5.10	Rozwój systemu sztucznej i naturalnej retencji
Cel strategiczny 6	Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF
Kierunek działania 6.1	Realizacja opracowanej Strategii IIT na lata 2021-2027 jako Obszarów Strategicznej Interwencji dla KSSOF
Kierunek działania 6.2	Integracja planowania przestrzennego na terenie KSSOF
Kierunek działania 6.3	Opracowywanie wspólnych, branżowych dokumentów planistycznych
Kierunek działania 6.4	Współpraca w ramach KSSOF i lobbing na rzecz realizacji strategicznych inwestycji publicznych i prywatnych
Kierunek działania 6.5	Prowadzenie skoordynowanej kompleksowej rewitalizacji

Wymiar społeczny		Wymiar gospodarczy		Wymiar przestrzenny	
1	Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF	3	Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego	5	Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców
1.1	Podnoszenie standardów polityki społecznej	3.1	Wzmacnianie integracji i jakości systemu transportu zbiorowego	5.1	Rozwijanie i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej
1.2	Ochrona zdrowia i profilaktyka zdrowotna	3.2	Rozwój technologii niskoemisyjnych	5.2	Ochrona bioróżnorodności i dbałość o tereny atrakcyjne przyrodniczo
1.3	Podnoszenie jakości edukacji na terenie KSSOF	3.3	Modernizacja, rozbudowa i budowa sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	5.3	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej
1.4	Budowa systemu wsparcia instytucjonalnego dla seniorów i osób niepełnosprawnych	4	Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby	5.4	Rozwijanie systemu gospodarki odpadami
1.5	Rozwijanie oferty instytucji kultury	4.1	Podnoszenie jakości kształcenia i kompetencji mieszkańców KSSOF	5.5	Rozwijania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)
1.6	Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego	4.2	Prowadzenie aktywnego marketingu gospodarczego KSSOF	5.6	Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego
1.7	Wzmacnianie potencjału społeczeństwa obywatelskiego	4.3	Rozwijanie potencjału turystycznego w oparciu o zasoby kulturowe i przyrodnicze	5.7	Kompleksowe działania na rzecz poprawy jakości powietrza
1.8	Stworzenie odpowiedniej oferty sportowej i rekreacyjnej	4.4	Aktywne tworzenie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej	5.8	Rozwój systemu bezpieczeństwa, ratownictwa i ochrony przeciwpowodziowej
1.9	Utworzenie systemu wsparcia dla uchodźców wojennych	4.5	Budowa sieci współpracy instytucjonalnej oraz zintegrowanego systemu wsparcia przedsiębiorców	5.9	Zarządzanie kryzysowe i poprawa bezpieczeństwa publicznego
2	Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców			5.10	Rozwój systemu sztucznej i naturalnej retencji
2.1	Modernizacja, rozbudowa i budowa infrastruktury oświatowej			6	Integracja planowania przestrzennego na terenie KSSOF
2.2	Podnoszenie standardu infrastruktury służby zdrowia			6.1	Realizacja opracowanej Strategii IIT na lata 2021-2027 jako Obszarów Strategicznej Interwencji dla KSSOF
2.3	Realizacja polityki dostępności			6.2	Integracja planowania przestrzennego na terenie KSSOF
2.4	Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz poszerzenie dostępnych zasobów sektora kultury			6.3	Opracowywanie wspólnych, branżowych dokumentów planistycznych
2.5	Modernizacja i budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej			6.4	Współpraca w ramach KSSOF i lobbying na rzecz realizacji strategicznych inwestycji publicznych i prywatnych
				6.5	Prowadzenie skoordynowanej kompleksowej rewitalizacji

Zgodnie z przepisami ustawy o samorządzie gminnym strategia ponadlokalna – a takim dokumentem jest przedmiotowe opracowanie zawiera również oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia. Ten wymóg został spełniony poprzez zbudowanie katalogu wskaźników przeszeregowanego do każdego z działań i stanowi jeden z elementów procesu monitorowania (opisanego szczegółowo w dalszej części opracowania).

5. Wymiar terytorialny wsparcia

W strukturze województwa opolskiego wyznaczano obszary strategicznej interwencji (OSI), na które ukierunkowane będą działania rozwojowe i wsparcie w programach rozwoju. OSI pokrywają się ze strukturami funkcjonalno-przestrzennymi, w ramach których następuje integracja funkcjonalna.

Wyodrębniono w ramach województwa 5 OSI:

1. OSI Subregion Aglomeracja Opolska,
2. OSI Subregion Brzeski,
3. OSI Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki,
4. OSI Subregion Północny,
5. OSI Subregion Południowy.

Miasta Kędzierzyn-Koźle i Strzelce Opolskie wskazane są na poziomie krajowym, jako ośrodki średniej wielkości tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Ponadto są tu gminy zaliczone w KSRR 2030 do grupy jednostek zagrożonych trwałą marginalizacją (gminy: Cisek i Pawłowiczki). Do subregionu należą również małe miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze: Kolonowskie, Leśnica, Ujazd, Zawadzkie. Atutem subregionu, który może być w jeszcze większym stopniu wykorzystany, jest posiadanie terenów wchodzących w skład Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Ich atrakcyjność podnosi położenie w węźle autostradowym, w pobliżu skrzyżowania autostrad A1 i A4. Potencjałem subregionu jest Odra oraz Kanał Gliwicki dające możliwość utworzenia nowych dróg transportowych oraz rozwoju przemysłu bazującego na terminalach przeładunkowych czy centrach logistycznych².

² Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego 2030

OSI KRAJOWE**W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM:****Gminy zagrożone trwałą marginalizacją:****Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze:**

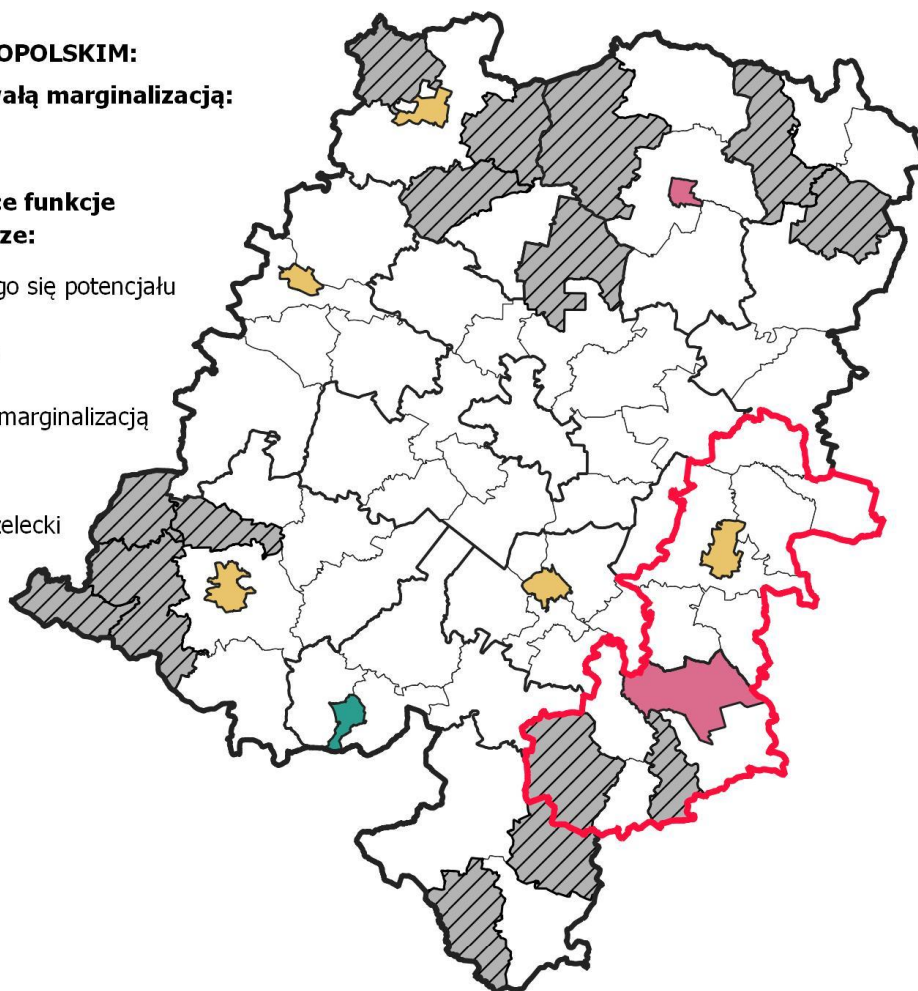
miasta obniżającego się potencjału

miasta stagnujące

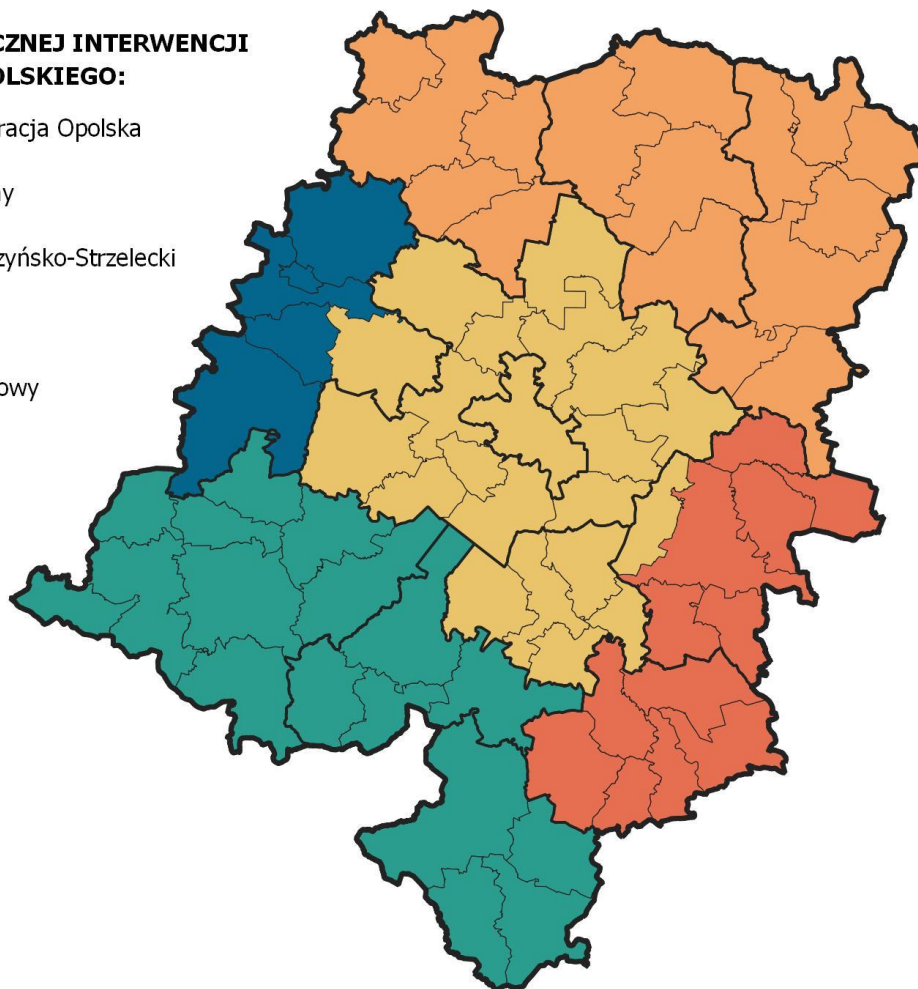
miasta zagrożone marginalizacją

Subregion
Kędzierzyńsko-Strzelecki

Podstawę opracowania stanowią konkretne przedsięwzięcia zgłaszane i opracowywane przez samorządy skupione w KSSOF. Prowadzone prace przygotowawcze doprowadziły do wypracowania obszarów tematycznych, o szczególnym znaczeniu dla subregionu, które bezpośrednio korelują z powiązanymi z nimi celami rozwojowymi. Inwestycje (zadania) skupione w poszczególnych przedsięwzięciach zintegrowanych tworzą tzw. wiązkę projektową. Cechują się zintegrowanym charakterem, co oznacza, że realizacja pełnego zakresu przewidzianych działań będzie miała znaczący wpływ na niwelowanie deficytów rozwojowych, a zasięg ich oddziaływania obejmuje cały obszar KSSOF. Zestawienie projektów zgłoszonych przez samorządy zostało podzielone na listę obejmującą główne zadania inwestycyjne, posiadające status strategiczny oraz projekty powiązane, mające charakter uzupełniający dla przedstawionego schematu interwencji.

**OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI
WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO:**

- Subregion Aglomeracja Opolska
- Subregion Północny
- Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki
- Subregion Brzeski
- Subregion Południowy

OSI Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki charakteryzuje się wysokim potencjałem rozwojowym oraz złożonością problemów. Obszar wyróżnia różnorodność funkcjonalna - od koncentracji potencjału produkcyjnego przemysłu, po obszary o najwyższych walorach przyrodniczo-krajobrazowych.

IV System realizacji, spójność dokumentu, wymiar partycypacyjny

Przedmiotowy rozdział to obligatoryjny element w ramach tworzenia dokumentów planistycznych. Opracowanie zgodnie z najlepszymi praktykami i standardami musi być zwieńczone systemem wdrażania, który umożliwia realizację zapisanych planów strategicznych i operacyjnych. Ponadto sformułowane warunki i procedury obowiązujące w realizacji planu działań stanowią obligatoryjny element zgodnie z obowiązującymi przepisami.

1. Założenia wdrożeniowe

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, strategia rozwoju zawiera oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia, przedstawia system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych, a także ramy finansowe i źródła finansowania.

Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030 jest strategią rozwoju ponadlokalnego i zawiera obowiązkowe elementy wskazane w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372, 1834).

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, strategia rozwoju zawiera oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia, przedstawia system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych, a także ramy finansowe i źródła finansowania.

Poziom strategiczny opisuje założenia rozwojowe KSSOF. Wskazuje na cele strategiczne i kierunki działań, w perspektywie długookresowej. Ponadto, przedstawia wizję, czyli opis pożądanego stanu w dłuższej perspektywie oraz misję, która określa główne wartości w odniesieniu do wskazanych celów strategicznych i kierunków działań.

Kwestie związane z częścią operacyjną interwencji (w ramach IIT) zostały zaprezentowane w odrębnym dokumencie, spełniającym wszystkie kryteria zawarte w projekcie ustawy. Relacje pomiędzy Strategią Rozwoju Subregionu a Strategią IIT trzeba interpretować jako relację dokumentu kierunkowego i programu wykonawczego. Poziom operacyjny przedstawiony w Strategii IIT wyszczególnia poszczególne przedsięwzięcia, które realizowane będą w formule instrumentów terytorialnych, których interesariuszami są mieszkańcy, przedsiębiorcy oraz organizacje działające na terenie subregionu.

W ramach strategii przyjmuje się podejście całościowe do rozwoju subregionu. Zaprezentowany w osobnym dokumencie plan działań w ramach instrumentu IIT jest z kolei opracowaniem, które

podkreśla zintegrowany charakter zawartych w nim projektów i jest odpowiedzią na nowe podejście do zarządzania rozwojem.

2. Monitoring i ewaluacja

Zgodnie z art.10e ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym, strategia określa oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia. W niniejszym rozdziale przedstawiono katalog wskaźników dopasowanych do działań wyróżnionych w strategii, dotyczących dwóch poziomów monitorowania.

Monitoring prowadzony będzie w okresach dwuletnich. Prowadzany jest w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji strategii, pozwala na wykrycie ewentualnych zagrożeń, ale także na lepsze ukierunkowanie na osiągnięcie przyjętych w strategii celów. Ponadto monitoring pozwala na uzyskanie informacji dotyczących działań, które zostały wskazane do realizacji w czasie obowiązywania strategii. Prowadzony będzie na dwóch wskazanych wcześniej poziomach. W przypadku poziomu strategicznego, istotne jest zbadanie zmian, rezultatu, dlatego też stworzono listę wskaźników rezultatu do kierunków działań zaplanowanych w strategii. W wymiarze strategicznym oceniany będzie postęp w realizacji całego programu, natomiast w przypadku poziomu operacyjnego, chodzi o ocenę efektów poszczególnych przedsięwzięć. Na poziomie operacyjnym monitoring zostanie zrealizowany, poprzez wskazanie odsetka projektów, przedsięwzięć zrealizowanych, co dwa lata.

Poniżej przedstawiono wskaźniki do kierunków działań (jako wskaźniki rezultatu).

Wymiar społeczny		
Cel strategiczny 1.	Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorzady KSSOF	Wskaźnik
Kierunek działania 1.1	Podnoszenie standardów polityki społecznej	Liczba opracowanych i przyjętych katalogów usług publicznych w skali ponadlokalnej
Kierunek działania 1.2	Ochrona zdrowia i profilaktyka zdrowotna	Liczba udzielonych porad lekarskich Roczna liczba osób korzystających z objętych wsparciem ośrodków opieki zdrowotnej
Kierunek działania 1.3	Podnoszenie jakości edukacji na terenie KSSOF	Liczba osób uczestniczących w zajęciach edukacyjnych
Kierunek działania 1.4	Budowa systemu wsparcia instytucjonalnego dla seniorów i osób niepełnosprawnych	Liczba osób objętych wsparciem
Kierunek działania 1.5	Rozwijanie oferty instytucji kultury	Liczba imprez i uczestników imprez zorganizowanych przez instytucje kultury
Kierunek działania 1.6	Rozwijanie oferty spędzania czasu wolnego	Liczba imprez sportowo-rekreacyjnych

Kierunek działania 1.7	Wzmacnianie potencjału społeczeństwa obywatelskiego	Liczba organizacji trzeciego sektora objętych wsparciem
Kierunek działania 1.8	Stworzenie odpowiedniej oferty sportowej i rekreacyjnej	Liczba uczestników wydarzeń o charakterze sportowo-rekreacyjnym
Kierunek działania 1.9	Utworzenie systemu wsparcia dla uchodźców wojennych	Liczba osób objętych wsparciem
Cel strategiczny 2.	Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców	Wskaźnik
Kierunek działania 2.1	Modernizacja, rozbudowa i budowa infrastruktury oświatowej	Liczba wspartych obiektów infrastruktury oświatowej
Kierunek działania 2.2	Podnoszenie standardu infrastruktury służby zdrowia	Liczba przebudowanych/wyremontowanych instytucji ochrony zdrowia Liczba wdrożonych e-usług w obszarze ochrony zdrowia
Kierunek działania 2.3	Realizacja polityki dostępności	Liczba obiektów z infrastrukturą dostosowaną do potrzeb osób z niepełnosprawnościami Liczba projektów w których sfinansowano działania dedykowane dla osób z niepełnosprawnościami
Kierunek działania 2.4	Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz poszerzenie dostępnych zasobów sektora kultury	Liczba instytucji kultury objętych wsparciem Liczba zmodernizowanych/nowo wybudowanych obiektów infrastruktury kultury
Kierunek działania 2.5	Modernizacja i budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	Liczba zmodernizowanych/nowo wybudowanych obiektów infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

Wymiar gospodarczy

Cel strategiczny 3	Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego	Wskaźnik
Kierunek działania 3.1	Wzmacnianie integracji i jakości systemu transportu zbiorowego	Liczba nowych jednostek transportu komunikacji zbiorowej
Kierunek działania 3.2	Rozwój technologii niskoemisyjnych	Liczba wdrożonych rozwiązań niskoemisyjnych Redukcja emisji CO2/rok w wyniku zrealizowanych działań
Kierunek działania 3.3	Modernizacja, rozbudowa i budowa sieci dróg rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	Długość nowo wybudowanych/zmodernizowanych dróg i ścieżek rowerowych
Cel strategiczny 4	Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby	Wskaźnik
Kierunek działania 4.1	Podnoszenie jakości kształcenia i kompetencji mieszkańców KSSOF	Liczba osób, które nabyły kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne niezbędne na rynku pracy Liczba osób uzyskujących zatrudnienie po ukończeniu edukacji
Kierunek działania 4.2	Prowadzenie aktywnego marketingu gospodarczego KSSOF	Powierzchnia wspartych (przygotowanych) terenów inwestycyjnych

Kierunek działania 4.3	Rozwijanie potencjału turystycznego w oparciu o zasoby kulturowe i przyrodnicze	Wzrost liczby odwiedzin obszaru w wyniku realizacji inwestycji
Kierunek działania 4.4	Aktywne tworzenie atrakcyjnych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej	Wzrost liczby osób zatrudnionych w przedsiębiorstwach
Kierunek działania 4.5	Budowa sieci współpracy instytucjonalnej oraz zintegrowanego systemu wsparcia przedsiębiorców	Liczba działań przyczyniających się do poprawy i wzrostu przedsiębiorczości na obszarze Liczba MSP objętych wsparciem

Wymiar przestrzenny		
Cel strategiczny 5	Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców	Wskaźnik
Kierunek działania 5.1	Rozwijanie i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej	Liczba osób przyłączonych do sieci wodno-kanalizacyjnej
Kierunek działania 5.2	Ochrona bioróżnorodności i dbałość o tereny atrakcyjne przyrodniczo	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych objętych działaniami ochronnymi
Kierunek działania 5.3	Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	Liczba zmodernizowanych energetycznie obiektów użyteczności publicznej
Kierunek działania 5.4	Rozwijanie systemu gospodarki odpadami	Wzrost liczby przetworzonych/zebranych odpadów
Kierunek działania 5.5	Rozwijania Odnawialnych Źródeł Energii (OZE)	Liczba wybudowanych/zmodernizowanych instalacji odnawialnych źródeł energii
Kierunek działania 5.6	Rozbudowa i modernizacja oświetlenia ulicznego	Liczba nowo wybudowanych i zmodernizowanych punktów oświetleniowych
Kierunek działania 5.7	Kompleksowe działania na rzecz poprawy jakości powietrza	Spadek emisji zanieczyszczeń gazowych/pyłowych [t/r]
Kierunek działania 5.8	Rozwój systemu bezpieczeństwa, ratownictwa i ochrony przeciwpowodziowej	Liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów infrastruktury przeciwpowodziowej
Kierunek działania 5.9	Zarządzanie kryzysowe i poprawa bezpieczeństwa publicznego	Spadek poziomu liczby odnotowanych przestępstw
Kierunek działania 5.10	Rozwój systemu sztucznej i naturalnej retencji	Liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów retencyjnych
Cel strategiczny 6	Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF	Wskaźnik
Kierunek działania 6.1	Realizacja opracowanej Strategii IIT na lata 2021-2027 jako Obszarów Strategicznej Interwencji dla KSSOF	Liczba zrealizowanych projektów w ramach planu działań IIT
Kierunek działania 6.2	Integracja planowania przestrzennego na terenie KSSOF	Powierzchnia gmin objętych nowymi uchwałami MPZP
Kierunek działania 6.3	Opracowywanie wspólnych, branżowych dokumentów planistycznych	Liczba opracowanych dokumentów planistycznych
Kierunek działania 6.4	Współpraca w ramach KSSOF i lobbying na rzecz realizacji strategicznych inwestycji publicznych i prywatnych	Liczba zrealizowanych inwestycji publicznych i prywatnych
Kierunek działania 6.5	Prowadzenie skoordynowanej kompleksowej rewitalizacji	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją

3. Komplementarność opracowania

Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030, została poddana analizie oraz weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi na szczeblu ogólnoeuropejskim, krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Komplementarność celów z zapisami zawartymi w analizowanych dokumentach, została wykazana poniżej.

Europejski Zielony Ład

Europejski Zielony Ład zawiera plan działań, które mają na celu umożliwienie efektywniejszego wykorzystania zasobów, dzięki przejściu na czystą gospodarkę o obiegu zamkniętym, a także przeciwdziałanie utracie różnorodności biologicznej i zmniejszenie poziomu zanieczyszczeń. Kierunki działania, przewidziane do realizacji w niniejszym dokumencie w ramach Celu strategicznego 5. Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców, wpisują się w działania wskazane w dokumencie Europejski Zielony Ład.

Europejski Zielony Ład	Strategia Rozwoju KSSOF na lata 2021-2030
Działania • inwestycje w technologie przyjazne dla środowiska • wspieranie innowacji przemysłowych • wprowadzanie czystszych, tańszych i zdrowszych form transportu prywatnego i publicznego • obniżenie emisyjności sektora energii • zapewnienie większej efektywności energetycznej budynków • współpraca z partnerami międzynarodowymi w celu poprawy światowych norm środowiskowych	Cel strategiczny 5. Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

KSRR jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r., który przedstawia cele polityki regionalnej, a także działania i zadania, które powinny podjąć rząd oraz samorządy na różnych szczeblach: wojewódzkie, powiatowe i gminne, dodatkowo podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki, w perspektywie roku 2030. Poniższa tabela przedstawia Cele wskazane w KSRR 2030 oraz odpowiadające im Cele strategiczne przewidziane do realizacji w Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Strategia Rozwoju KSSOF na lata 2021-2030
Cel 1. Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym	Cel strategiczny 1. Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF

	Cel strategiczny 3. Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego Cel strategiczny 4. Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby Cel strategiczny 5. Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców Cel strategiczny 6. Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF
Cel 2. Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych	Cel strategiczny 4. Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby
Cel 3. Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie	Cel strategiczny 2. Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia określa podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym. Cel I koresponduje z Celem 4. niniejszej strategii, natomiast Cel II tożsamy jest z Celami 1. i 2.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)	Strategia Rozwoju KSSOF na lata 2021-2030
Cel szczegółowy I - Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną	Cel strategiczny 4. Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby
Cel szczegółowy II – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony	Cel strategiczny 1. Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF Cel strategiczny 2. Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców

Krajowa Polityka Miejska 2030

Dokument Krajowa Polityka Miejska 2030, opisuje strategię wspierania rozwoju miast do 2030 r. Wśród głównych wyzwań dla nowej polityki znajduje się niekontrolowana suburbanizacja, polaryzacja rozwoju gospodarczego miast, jak również skutki przeobrażeń demograficznych w miastach – depopulacja oraz starzenie się społeczeństwa. Zaplanowane w dokumencie działania muszą być zintegrowane między sobą. Cel 1. Budowa miast dostępnych i przyjaznych dla wszystkich jego mieszkańców koresponduje z Celem strategicznym 1. Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF oraz Celem strategicznym 2. Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców. Kierunki działań przewidziane do realizacji w ramach Celu strategicznego 4. Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby, wpisują się w Cel 2. Podniesienie konkurencyjności i atrakcyjności gospodarczej miast krajowej polityki miejskiej. Cel strategiczny 5. niniejszej strategii koresponduje z Celem

3. Adaptacja miast do zmian klimatu i zwiększenie wykorzystania rozwiązań opartych na naturze, natomiast Cel strategiczny 6. Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF jest tożsamy z Celem. 5. Przeciwdziałanie negatywnym skutkom suburbanizacji i ponowne wykorzystanie przestrzeni w miastach.

Krajowa Polityka Miejska 2030	Strategia Rozwoju KSSOF na lata 2021-2030
Cel 1. Budowa miast dostępnych i przyjaznych dla wszystkich jego mieszkańców	Cel strategiczny 1. Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF Cel strategiczny 2. Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców
Cel 2. Podniesienie konkurencyjności i atrakcyjności gospodarczej miast	Cel strategiczny 4. Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby
Cel 3. Adaptacja miast do zmian klimatu i zwiększenie wykorzystania rozwiązań opartych na naturze	Cel strategiczny 5. Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców
Cel 5. Przeciwdziałanie negatywnym skutkom suburbanizacji i ponowne wykorzystanie przestrzeni w miastach	Cel strategiczny 6. Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF

Strategia rozwoju województwa Opolskiego „Opolskie 2030”

Cele zawarte w niniejszej strategii korespondują z celami strategicznymi wskazanymi w strategii rozwoju *Opolskie 2030*. Cele strategiczne 1 i 2, tożsame są z Celem strategicznym 1. Człowiek i relacje. Cele 5 i 6. Korespondują z Celem 2. Środowisko i Rozwój, a cele 3 i 4. z celem strategicznym 3. Silna gospodarka.

Strategia rozwoju województwa Opolskiego „Opolskie 2030”	Strategia Rozwoju KSSOF na lata 2021-2030
Cel strategiczny 1: Człowiek i relacje – mieszkańcy gotowi na wyzwania i tworzący otwartą wspólnotę	Cel strategiczny 1. Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF Cel strategiczny 2. Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców
Cel strategiczny 2: Środowisko i rozwój – środowisko odporne na zmiany klimatyczne i sprzyjające rozwojowi	Cel strategiczny 5. Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców Cel strategiczny 6. Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF
Cel strategiczny 3: Silna gospodarka – gospodarka inteligentna wzmacniająca konkurencyjność regionu	Cel strategiczny 3. Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego Cel strategiczny 4. Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego

W planie zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego zdefiniowano cel polityki przestrzennej województwa opolskiego jako „kształtowanie struktury przestrzennej odznaczającej się wysokim poziomem ładu przestrzennego, która będzie umożliwiała wykorzystanie jego zróżnicowanych terytorialnie potencjałów, zapewniała konkurencyjność w stosunku do otoczenia zewnętrznego i eliminowała niekorzystne różnice w warunkach życia wewnątrz regionu”, który koresponduje z Celem strategicznym 6. Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF wskazanym w niniejszej strategii.

Ponadto opracowywana strategia jest spójna z dokumentami na szczeblu lokalnym, które zostały przedstawione poniżej.

Strategie rozwoju
Strategia Rozwoju Powiatu Strzeleckiego 2021-2030
Strategia Rozwoju Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do 2022 roku
Strategia rozwoju gminy Kolonowskie na lata 2016-2022
Strategia Rozwoju Gminy Zawadzkie na lata 2016-2022
Strategia Rozwoju Gminy Cisek 2016-2025
Strategia Rozwoju gminy Reńska Wieś na lata 2016-2025
Strategia Rozwoju Gminy Ujazd na lata 2015-2025
Strategia Rozwoju Gminy Pawłowiczki na lata 2011-2021
Strategia Rozwoju Gminy Jemielnica
Strategia Rozwoju Gminy Leśnica na lata 2011-2021
Strategia Rozwoju Gminy Strzelce Opolskie 2021+ (w opracowaniu)
Strategia Rozwoju Miasta Kędzierzyn-Koźle do roku 2030 (w opracowaniu)

4. Przebieg i wyniki konsultacji społecznych

Metodologia opracowania strategii w sposób szczególny uwzględniała partycypację społeczną podczas prac nad zawartością opracowania (poprzez m.in. uwzględnienie wyników konsultacji, wizyt studyjnych, warsztatów), a gotowy projekt Strategii podlega konsultacjom społecznym (możliwość zgłaszania uwag i wniosków on-line).

Zastosowanie różnych sposobów przeprowadzenia konsultacji oraz uwzględnienie zróżnicowanego kręgu adresatów, gwarantuje dotarcie do relatywnie szerokiego grona społeczności lokalnej obszaru i instytucji podmiotów odpowiadających za rozwój społeczno-gospodarczy, co warunkuje wdrożenie realnych mechanizmów współdecydowania społecznego.

Przed rozpoczęciem formułowania dokumentu przeprowadzono badania preferencji i potrzeb zarówno samorządów (wizyty studyjne, warsztaty) jak i partnerów społeczno-gospodarczych wybranych metodą kooptacji poprzez wybór najważniejszych organizacji oddziałujących na kształtowanie polityk lokalnych. Wyniki analiz pozwoliły na sprecyzowanie problemów społecznych oraz wskazały sposoby ich rozwiązywania.

W kontekście art. 6. ust. 4 Ustawy na stronach internetowych i biuletynach informacji publicznej samorządów KSSOF udostępniona została informacja o prowadzeniu konsultacji społecznych wraz z udostępnieniem zarządzenia Zarządu Stowarzyszenia Kędzierzyńsko-Strzeleckiego Subregionalnego Obszaru Funkcjonalnego: <https://www.subregionkk.pl/index.php/ogloszenia/251-ogloszenie-o-przeprowadzeniu-konsultacji-spoecznych-projektu-strategii-rozwoju-subregionu-kedzierzynsko-strzeleckiego-na-lata-2021-2030>

Jako termin prowadzenia konsultacji wskazano: 25.03.2022 – 29.04.2022 r. Konsultacje przeprowadzone były w formie składania opinii i uwag za pomocą środków komunikacji elektronicznej i w formie papierowej. Składanie uwag było możliwe również podczas spotkań konsultacyjnych z mieszkańcami samorządów KSSOF.

W trakcie trwania konsultacji otrzymano uwagi w formie papierowej i elektronicznej. Dodatkowo spłynęły uwagi przedstawiające pozytywne zaopiniowanie projektu (Zarząd Województwa Opolskiego, Gmina Izbicko, Gmina Wielowieś, Gmina Ozimek).

Raport dotyczący przebiegu i wyników konsultacji, który zawiera w szczególności ustosunkowanie się do zgłoszonych uwag wraz z uzasadnieniem został opublikowany, zgodnie z Zarządzeniem Zarządu Stowarzyszenia nr 1 z dnia 24.03.2022 r., na stronach internetowych samorządów wchodzących w skład Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego oraz ich Biuletynach Informacji Publicznej.

W związku z otrzymaniem opinii będącej załącznikiem do uchwały 6857/2022 Zarządu Województwa Opolskiego z dnia 20.04.2022 r. w sprawie opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia w projekcie Strategii Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030 ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w strategii rozwoju województwa opolskiego, w brzmieniu: „*Ponieważ ustawa o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 jest jeszcze projektem, niniejsza opinia nie odnosi się do art. 34 ust 6 pkt 2 projektu tej ustawy, w zakresie możliwości finansowania strategii ZIT w ramach regionalnego programu operacyjnego*”, zdecydowano o usunięciu zakresu ZIT z niniejszego dokumentu i opracowaniu dokumentu komplementarnego (Strategii IIT) do strategii ponadlokalnej, który przyjmie charakter wykonawczy dla założeń zawartych w przedmiotowej strategii.

Powyższa decyzja znajduje uzasadnienie w piśmie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego (o sygnaturze DFE-RZ0.410.12.6.2022.AB z dnia 5 września 2022 roku), Komisja Europejska przekazała swoje stanowisko i zalecenia do zaprogramowania Osi priorytetowej 10 Fundusze europejskie na wzmocnienie potencjałów endogenicznych Opolskiego FEO 2021-2027 (Cel polityki 5). Mając na uwadze to, że Cel polityki 5 obejmuje swoim zakresem dwa cele szczegółowe dot. obszarów miejskich - cs (i) oraz obszarów innych niż miejskie - cs (ii), ustalono, że Zintegrowane Instrumenty Terytorialne (ZIT) będą realizowane w Subregionie Aglomeracja Opolska. Natomiast w pozostałych subregionach, w tym w Subregionie Kędzierzyńsko-Strzeleckim, działania finansowane z FEO 2021-27 w ramach cs (ii), realizowane będą poprzez Inny Instrument Terytorialny (IIT) a nie strategię ZIT.

Nawiązując powyższego, zastosowanie do przedmiotowego dokumentu mają sugestie i uwagi nr 1 - 3, 11 - 13 oraz 17. Sugestie zawarte w uwagach nr 4-10 oraz 14-16 zostaną uwzględnione w dokumencie komplementarnym (Strategii IIT) do strategii ponadlokalnej, który przyjmie charakter wykonawczy dla założeń zawartych w przedmiotowej strategii³.

Rozdział zostanie uzupełniony po zakończeniu konsultacji społecznych prognozy oddziaływania na środowisko.

5. Ewaluacja ex-ante

Ewaluacja ex-ante to jeden z trzech typów ewaluacji, prowadzony przed rozpoczęciem realizacji interwencji. Ten rodzaj ewaluacji pozwala na weryfikację kompletności, poprawności, adekwatności i trafności wniosków, które wynikają z diagnozy. Ocenia również, czy cele i działania zaplanowane w strategii są możliwe do osiągnięcia i zrealizowania przy wykorzystaniu dostępnych zasobów. Ewaluacja ex-ante ma na celu również weryfikację założeń strategii wobec zapisów dokumentów wyższego rzędu.

W przypadku ewaluacji ex-ante wyróżnia się cztery podstawowe kryteria:

- I. trafności celów strategicznych i planowanych działań względem zidentyfikowanych problemów lub wyzwań,

Na potrzeby niniejszej strategii, stworzono diagnozę obszaru, mającą na celu poznanie potrzeb i problemów oraz zidentyfikowanie potencjałów KSSOF, co pozwoliło na trafne zaplanowanie działań przewidzianych do realizacji. Kompleksowe podejście umożliwiło zidentyfikowanie indywidualnych potrzeb poszczególnych samorządów oraz opracowanie zakresów projektów zintegrowanych, kluczowych dla całego obszaru, co znacząco przełożyło się na jakość przedmiotowego dokumentu. Aby

³ Raport z konsultacji dostępny jest na stronie Subregionu: [https://www.subregionkk.pl/index.php/dokumenty/252-ogłoszenie-o-przeprowadzeniu-konsultacji-spoecznych-projektu-strategii-rozwoju-subregionu-kedzierzynsko-strzeleckiego-na-lata-2021-2030](https://www.subregionkk.pl/index.php/dokumenty/252-ogloszenie-o-przeprowadzeniu-konsultacji-spoecznych-projektu-strategii-rozwoju-subregionu-kedzierzynsko-strzeleckiego-na-lata-2021-2030)

trafnie zaplanować cele, które stanowią będą odpowiedź na rzeczywiste potrzeby interesariuszy zamieszkujących Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki, dodatkowo przeprowadzano wywiady z przedstawicielami kluczowych środowisk związanych z funkcjonowaniem subregionu. Założenia rozwojowe KSSOF wynikają ściśle z diagnozy oraz potrzeb artykułowanych przez społeczność lokalną, a także propozycji rozwiązań i zmian wskazanych przez rozmówców podczas konsultacji. W strategii wskazano 6 celów strategicznych wraz z przyporządkowanymi do każdego z nich kierunkami działań, które zawierają charakterystykę potrzeb obszaru oraz rekomendacje. Misja i wizja obszaru są powiązane z celami, co wskazuje na zastosowanie poprawnego podejścia, które pozwala stwierdzić, że założenia rozwojowe przedstawione w niniejszym dokumencie są możliwe do zrealizowania.

II. przewidywanej skuteczności działań na rzecz realizacji celów oraz metod ich wdrażania i zabezpieczenia odpowiednich zasobów,

Wśród obserwowanych procesów w KSSOF wskazuje się m.in. starzenie się społeczności oraz emigrację młodych osób. Istotne jest zatem zapewnienie odpowiedniej jakości usług, dostosowanych do struktury demograficznej społeczeństwa, jak również po to, by uczynić obszar bardziej atrakcyjnym z perspektywy osiedleńczej, turystycznej oraz inwestycyjnej. Planowane działania powinny być kierowane do wszystkich grup mieszkańców, po to by stale wzmacniać i budować i wzmacniać kapitał ludzki oraz zaspokajać aktualne potrzeby mieszkańców KSSOF. Działania przewidziane w ramach Celu 1 Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF, odnoszą się do poprawy istotnych aspektów związanych z polityką społeczną, koniecznością dostosowania jakości kształcenia do aktualnego rynku pracy oraz polityk sektorowych m.in. senioralnej. Zasadność interwencji w ramach Celu strategicznego 2. Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców wynika przede wszystkim z potrzeb lokalnej społeczności. Atrakcyjna oferta czasu wolnego oraz kompleksowo prowadzona polityka kulturalna i społeczna przyczynia się do wzrostu atrakcyjności osiedleńczej. Istotne jest również zapewnienie odpowiednich warunków i dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego. Cel strategiczny 3 Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego i Cel strategiczny 4 Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby są adekwatne do występujących w KSSOF procesów związanych z rozwojem gospodarczym. Kluczowe jest zatem prowadzenie działań mających na celu budowę marki i konkurencyjności obszaru, a także wzmacnianie potencjału inwestycyjnego oraz wsparcie przedsiębiorczości. Istotne jest również podjęcie działań i prowadzenie kompleksowej polityki transportowej. Z uwagi na rangę i rolę jaką pełni KSSOF, istotne jest wzmacnianie współpracy między gminami, a także szeroka promocja obszaru. Cel strategiczny 5 Poprawa stanu środowiska naturalnego bezpieczeństwa mieszkańców w kontekście kryzysu klimatycznego i zachodzących w konsekwencji

zmian wskazany w niniejszej strategii jest adekwatny do zapowiedzi prowadzenia polityki spójności przez Unię Europejską. Skupia się na kwestiach związanych ze środowiskiem. Adaptacja do zmian klimatycznych oraz ochrona bioróżnorodności na terenie KSSOF jest priorytetem, z uwagi na specyfikę obszaru i walory środowiska przyrodniczego, stanowiące zasób i istotny potencjał rozwojowy. Ostatni ze wskazanych celów – Cel strategiczny 6 Integracja i przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF stanowi odpowiedź na kwestie związane z zapewnieniem spójnego rozwoju obszaru. Za zasadne uznaje się realizację przedsięwzięć z zakresu przeprowadzenia kompleksowej interwencji przestrzennej z uwzględnieniem spójnych planów strategicznych.

III. przewidywanej efektywności sumy zasobów przeznaczonych na realizację działań,

Prowadzenie wspólnych działań w ramach partnerstwa, ukierunkowanych na ograniczenie oraz wyeliminowanie problemów całego obszaru, ale także przy uwzględnieniu specyfiki i różnicowanych potrzeb ośrodków (miejskich i wiejskich budujących KSSOF) pokazuje i stanowi uzasadnienie do przewidywanych nakładów. Koszty i zasoby przeznaczone na realizację celów i założeń, wykorzystane zostaną w sposób jak najbardziej ekonomiczny i skuteczny ponieważ dotyczą rzeczywistych, zidentyfikowanych na analizowanym obszarze problemów i wyzwań.

IV. spójności wewnętrznej między jej celami a priorytetami i działaniami oraz zewnętrznej między założeniami strategii a założeniami dokumentów wyższego rzędu lub równorzędnymi

Strategię Rozwoju KSSOF, cechuje wysoka spójność wewnętrzna. Cele oraz kierunki działań wraz z rekomendacjami, a także zaplanowane przedsięwzięcia są spójne i odnoszą się do priorytetowych kwestii związanych z dalszym rozwojem obszaru. Cele strategiczne wynikają wprost z potrzeb jednostek skupionych w ramach KSSOF. Bazą do formułowania założeń rozwojowych była diagnoza oraz wyniki badań ilościowych i jakościowych, przeprowadzonych na potrzeby opracowania niniejszej strategii. Kierunki działań zawierają się w sześciu celach strategicznych, odnoszących się do wymiaru społecznego gospodarczego i przestrzennego. Każdy z nich został scharakteryzowany oraz przedstawiony z uwzględnieniem możliwych do realizacji typów przedsięwzięć i zadań oraz rekomendacji, pokazuje, że zaplanowane kierunki nie wykazują sprzeczności pomiędzy sobą, ani nie nakładają się na siebie, tylko są spójne wewnętrznie i wzajemnie się uzupełniają, stanowiąc odpowiedź na zidentyfikowane problemy, słabe strony oraz zagrożenia rozwojowe dla subregionu. W rozdziale komplementarność opracowania, dokument został poddany analizie oraz weryfikacji w zestawieniu z kluczowymi dokumentami strategicznymi i operacyjnymi na różnych szczeblach. Wykazano komplementarność ze wskazanymi dokumentami, poprzez wskazanie spójności między założeniami przedstawionych dokumentów a niniejszej strategii.

Wykaz załączników do dokumentu

1. Załącznik 1 Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej
2. Załącznik 2. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej KSSOF wraz z ustaleniami i rekomendacjami w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej